Simona-Maria MIHAI Ariadna NEGREA Marilena-Ramona PERIANU

EDUCAȚIE PENTRU VALORI ÎN ERA DIGITALĂ

GHID METODOLOGIC PENTRU ORGANIZAREA ACTIVITĂȚILOR EXTRAȘCOLARE ȘI A PROIECTELOR EDUCAȚIONALE

Inspirație Valori Implicare Viitor

Inspector școlar ISJDB Profesor, Simona-Maria MIHAI

Profesor Ariadna NEGREA

Profesor Marilena-Ramona PERIANU

Educație pentru valori în era digitală

Ghid metodologic pentru organizarea activităților extrașcolare și a proiectelor educaționale

„Tehnologia deschide drumuri către cunoaştere, iar valorile ne arată direcția în care merită să mergem.”

Gheboieni

2026

© 2026 Mihai Simona Maria, Negrea Ariadna, Perianu Marilena Ramona

Lucrarea este oferită gratuit în scop educațional și poate fi utilizată de cadrele didactice, elevi și alte persoane interesate de organizarea proiectelor educaționale și a activităților extrașcolare.

Utilizarea, distribuirea și adaptarea materialelor din această publicație sunt încurajate în scop didactic, cu menționarea autorului și a sursei. Orice utilizare în scop comercial se poate realiza numai cu acordul autorului.

Prezenta lucrare are caracter metodic și oferă exemple de proiecte educaționale, activități extrașcolare și instrumente practice care pot fi adaptate în funcție de specificul fiecărei unități de învățământ și de prevederile legislației în vigoare.

Autorii adresează mulțumiri tuturor cadrelor didactice, elevilor, părinților și partenerilor educaționali care, prin implicarea lor, au contribuit la implementarea activităților și proiectelor prezentate în acest ghid.

Autori: Mihai Simona Maria, Negrea Ariadna, Perianu Marilena Ramona

Tehnoredactare: Negrea Ariadna

ISBN 978-973-0-44736-1

Anul apariției: 2026

Cuprins

Introducere 5

Argument 7

Capitolul I. Activitățile extrașcolare – context de formare a competențelor și valorilor 9

1.1. Educația formală, nonformală și informală – complementaritate în formarea elevului 9

1.2. Rolul activităților extrașcolare în dezvoltarea competențelor-cheie și a valorilor 10

1.3. Cadrul legislativ privind organizarea activităților extrașcolare și a proiectelor educaționale ... 12

1.4. Școala, familia și comunitatea – un parteneriat pentru educație 15

1.5. Rolul cadrului didactic în inițierea și coordonarea activităților extrașcolare 18

Capitolul II Organizarea și managementul proiectelor educaționale 21

2.1. De la idee la proiect – identificarea nevoii educaționale 21

2.2. Formularea scopului, a obiectivelor și a rezultatelor așteptate 23

2.3. Stabilirea grupului țintă, constituirea echipei de proiect și identificarea partenerilor 26

2.4. Planificarea activităților și elaborarea calendarului proiectului 29

2.5. Identificarea și managementul resurselor proiectului 32

2.6. Implementarea proiectului și managementul activităților 35

2.7. Evaluarea impactului proiectului educational 37

2.8. Valorificarea rezultatelor, diseminarea și sustenabilitatea proiectului 40

Capitolul III Modele de proiecte educaționale și activități extrașcolare 43

Capitolul IV Instrumente practice și recomandări pentru organizarea activităților extrașcolare și a proiectelor educaționale 89

4.1. Managementul proiectelor educaționale în unitatea de învățământ 89

4.2. Instrumente digitale utile în organizarea proiectelor educaționale 90

4.3. Utilizarea responsabilă a inteligenței artificiale în proiectele educaționale 91

4.4. Promovarea și diseminarea proiectelor educaționale 93

Capitolul V Exemple de activități extrașcolare pentru educația pentru valori în era digitală .. 95

Anexe 105

Concluzii 117

Bibliografie 119

Introducere

Transformările sociale și tehnologice din ultimele decenii au influențat profund modul în care copiii învață, comunică și relaționează. Dezvoltarea accelerată a tehnologiei digitale a creat oportunități valoroase pentru accesul la informație și pentru diversificarea procesului educațional, dar a adus, în același timp, provocări privind formarea caracterului, gestionarea relațiilor interpersonale și utilizarea responsabilă a resurselor digitale. În acest context, școala este chemată să își consolideze rolul de formator al competențelor, al valorilor și al atitudinilor necesare unei integrări active și responsabile în societate.

Activitățile extrașcolare și proiectele educaționale reprezintă un cadru privilegiat pentru dezvoltarea armonioasă a elevilor. Prin caracterul lor flexibil și aplicativ, acestea completează demersul desfășurat în cadrul activităților curriculare, oferind contexte autentice de învățare, colaborare și implicare în viața comunității. Participarea la astfel de activități contribuie la dezvoltarea competențelor-cheie, la consolidarea relațiilor dintre elevi și la cultivarea unor valori precum respectul, responsabilitatea, empatia, cooperarea, solidaritatea și spiritul civic.

În societatea contemporană, copiii și adulții petrec o parte semnificativă a timpului în mediul digital. Comunicarea, informarea, învățarea și petrecerea timpului liber sunt influențate într-o măsură tot mai mare de utilizarea tehnologiei. De aceea, educația pentru valori nu mai poate fi privită exclusiv din perspectiva relațiilor directe dintre oameni, ci trebuie extinsă și asupra comportamentului în spațiul virtual. Respectul față de ceilalți, responsabilitatea, integritatea și discernământul sunt la fel de importante în mediul online precum în viața de zi cu zi.

Pornind de la această realitate, prezentul ghid metodologic propune o abordare integrată a activităților extrașcolare și a proiectelor educaționale, în care educația pentru valori se îmbină cu dezvoltarea competențelor digitale și cu implicarea activă a elevilor în viața școlii și a comunității. Demersul valorifică experiența didactică din domeniul educației religioase, al învățământului primar și al informaticii, demonstrând că aceste domenii se completează și pot genera activități interdisciplinare relevante pentru elevii de astăzi.

Scopul ghidului este de a oferi cadrelor didactice repere metodologice și exemple de bune practici pentru proiectarea, organizarea și evaluarea activităților extrașcolare și a proiectelor educaționale. Lucrarea urmărește să sprijine profesorii în realizarea unor demersuri educative care să răspundă atât cerințelor curriculumului actual, cât și nevoilor reale ale elevilor,

contribuind la formarea unor tineri capabili să utilizeze tehnologia în mod responsabil, să manifeste respect față de ceilalți și să participe activ la viața comunității.

Ghidul se adresează profesorilor din învățământul preuniversitar, învățătorilor, profesorilor diriginți, consilierilor școlari și tuturor cadrelor didactice implicate în organizarea activităților educative și a proiectelor extrașcolare. De asemenea, poate constitui un instrument util pentru directorii unităților de învățământ, coordonatorii de proiecte și partenerii educaționali interesați de promovarea unei educații centrate pe valori și pe dezvoltarea competențelor necesare secolului XXI.

Structura ghidului îmbină fundamentarea teoretică cu exemple practice și instrumente de lucru. Primele capitole prezintă cadrul conceptual și legislativ al activităților extrașcolare și al proiectelor educaționale, evidențiind rolul acestora în dezvoltarea competențelor și a valorilor. Partea aplicativă include modele de proiecte, sugestii metodologice, exemple de activități, instrumente digitale și resurse care pot fi adaptate cu ușurință în funcție de nivelul de învățământ și de specificul fiecărei unități școlare.

Prin această lucrare ne propunem să evidențiem faptul că educația pentru valori nu se limitează la un anumit context sau la o singură disciplină, ci reprezintă un proces continuu, susținut prin fiecare activitate desfășurată în școală și în afara ei. Atunci când activitățile extrașcolare sunt proiectate cu profesionalism, creativitate și deschidere către colaborare, ele devin experiențe autentice de învățare, contribuind la formarea unor elevi competenți, responsabili și implicați în viața comunității. Într-o lume în care tehnologia este prezentă în aproape toate aspectele vieții cotidiene, valorile rămân reperul care oferă sens și direcție procesului educațional.

Argument

Activitățile extrașcolare și proiectele educaționale reprezintă, în opinia noastră, unul dintre cele mai eficiente contexte de formare a competențelor și a valorilor necesare elevilor într-o societate aflată într-o continuă schimbare. Dincolo de conținuturile prevăzute de curriculum, acestea oferă oportunitatea de a crea experiențe autentice de învățare, în care elevii sunt implicați activ, își dezvoltă spiritul de inițiativă, învață să colaboreze, să comunice și să își asume responsabilități.

Ideea elaborării prezentului ghid metodologic a pornit din experiența acumulată de autori în organizarea și coordonarea unor numeroase activități extrașcolare și proiecte educaționale desfășurate în unitățile de învățământ în care își desfășoară activitatea. De-a lungul anilor, aceste proiecte au demonstrat că educația pentru valori poate fi realizată într-un mod atractiv și eficient atunci când este susținută prin activități practice, interdisciplinare și adaptate intereselor elevilor.

O parte dintre proiectele prezentate în acest ghid au fost inițiate și coordonate de către autori, fiind incluse în Calendarul Activităților Educative Județene (CAEJ) sau dezvoltate în parteneriat cu alte unități de învățământ și instituții din comunitate. Tematica acestora a fost diversă, abordând domenii de interes major pentru educația actuală: educația morală, educația rutieră, educația ecologică, dezvoltarea spiritului civic, promovarea unui stil de viață sănătos, cunoașterea și valorificarea tradițiilor locale, utilizarea responsabilă a tehnologiei și implicarea elevilor în activități de voluntariat.

Experiențele acumulate au evidențiat faptul că elevii răspund cu entuziasm atunci când sunt implicați în activități care depășesc cadrul obișnuit al lecției și le oferă posibilitatea de a învăța prin descoperire, colaborare și implicare directă. Vizitele de studiu, concursurile, atelierele tematice, campaniile de informare, activitățile caritabile, parteneriatele educaționale și proiectele interdisciplinare creează contexte în care valorile nu sunt doar discutate, ci sunt trăite și exersate în mod autentic.

Elaborarea acestui ghid a fost susținută și de convingerea că experiențele de succes merită împărtășite. În activitatea didactică există numeroase exemple valoroase care rămân cunoscute doar la nivelul unei școli sau al unei comunități educaționale. Prin reunirea acestora într-un material metodologic, ne propunem să oferim colegilor profesori repere practice, idei și instrumente care pot fi adaptate și valorificate în funcție de specificul fiecărei unități de învățământ.

Totodată, considerăm că provocările societății contemporane impun o abordare educațională integrată. Într-o perioadă în care tehnologia este prezentă în aproape toate activitățile cotidiene, iar copiii își petrec o parte importantă a timpului în mediul digital, educația pentru valori devine mai necesară ca oricând. Competențele digitale trebuie dezvoltate în paralel cu responsabilitatea, respectul, empatia, spiritul civic și capacitatea de a lua decizii etice. Tehnologia este un instrument valoros, însă modul în care este utilizată depinde de valorile pe care elevii și le formează încă din anii de școală.

Lucrarea reflectă experiența și perspectiva profesională a autorilor care au identificat în activitățile extrașcolare un spațiu comun de colaborare și inovare pedagogică. Diversitatea domeniilor din care provin demonstrează că educația pentru valori este responsabilitatea întregii comunități școlare și că formarea elevului presupune contribuția tuturor disciplinelor, fiecare aducând o perspectivă proprie și complementară.

Prezentul ghid valorifică această experiență practică și își propune să ofere cadrelor didactice modele de activități și proiecte care pot fi adaptate la specificul fiecărei școli. Demersurile prezentate nu sunt simple exemple teoretice, ci activități inspirate din practică, îmbogățite cu recomandări metodologice și adaptate provocărilor educației contemporane, în care formarea valorilor și dezvoltarea competențelor digitale trebuie să evolueze împreună.

Ne dorim ca acest ghid să fie mai mult decât o colecție de proiecte și activități. Intenția noastră este de a oferi un instrument de lucru care să inspire cadrele didactice să inițieze noi demersuri educaționale, să consolideze parteneriate între școală și comunitate și să creeze contexte de învățare în care fiecare elev să își poată descoperi potențialul, să își dezvolte competențele și să își formeze repere valorice solide. Considerăm că investiția în educația pentru valori este una dintre cele mai importante investiții pe care școala o poate face pentru viitorul copiilor și al societății.

Capitolul I. Activitățile extrașcolare – context de formare a competențelor și valorilor

1.1. Educația formală, nonformală și informală – complementaritate în formarea elevului

Educația este un proces care însoțește omul pe tot parcursul vieții și care contribuie la dezvoltarea sa intelectuală, morală, socială și emoțională. În școală, acest proces nu se rezumă la transmiterea unor cunoștințe, ci urmărește formarea unor competențe, dezvoltarea unor atitudini și cultivarea valorilor care îi vor ajuta pe elevi să se integreze activ și responsabil în societate.

Experiența de la clasă arată că elevii învață în moduri diferite și în contexte variate. O parte dintre achizițiile lor se formează în timpul lecțiilor, altele apar în cadrul activităților extrașcolare, iar multe sunt rezultatul experiențelor trăite în familie, în comunitate sau în mediul digital. Din acest motiv, procesul educațional trebuie privit ca un ansamblu de experiențe care se completează reciproc și contribuie, împreună, la dezvoltarea personalității copilului.

În literatura de specialitate sunt evidențiate trei forme ale educației: formală, nonformală și informală. Acestea nu funcționează separat, ci se află într-o relație de complementaritate, fiecare având un rol bine definit în formarea elevului.

Educația formală este organizată în cadrul instituțiilor de învățământ și se desfășoară pe baza documentelor curriculare aprobate la nivel național. Lecțiile, activitățile de evaluare și demersurile didactice planificate oferă elevilor cadrul necesar pentru dobândirea cunoștințelor și dezvoltarea competențelor specifice fiecărui nivel de școlarizare. În același timp, școala creează un mediu în care copiii învață să respecte reguli, să colaboreze și să își asume responsabilități.

Educația nonformală completează în mod firesc activitatea desfășurată la clasă. Aceasta include activitățile organizate în afara programului obișnuit de studiu: proiecte educaționale, concursuri, cercuri tematice, vizite, excursii, ateliere, campanii de voluntariat, activități culturale și sportive sau parteneriate cu instituțiile comunității. Prin caracterul lor practic și flexibil, aceste activități îi implică pe elevi în situații reale de învățare, îi încurajează să colaboreze și le oferă posibilitatea de a aplica ceea ce au învățat în contexte diferite.

În activitatea noastră didactică am constatat că elevii manifestă un interes deosebit pentru astfel de experiențe. Participarea la proiecte educaționale, organizarea unor acțiuni caritabile, implicarea în activități dedicate protecției mediului, promovării tradițiilor locale sau colaborarea cu instituțiile comunității transformă învățarea într-o experiență autentică și contribuie la dezvoltarea responsabilității, a spiritului civic și a respectului față de ceilalți.
Educația informală este prezentă în viața de zi cu zi a fiecărui copil. Relațiile din familie, discuțiile cu prietenii, activitățile desfășurate în comunitate, cărțile citite, emisiunile urmărite și, tot mai mult, experiențele din mediul digital influențează modul în care elevii gândesc, comunică și își formează propriul sistem de valori.

Astăzi, copiii și adulții petrec o parte importantă a timpului utilizând tehnologia. Internetul și dispozitivele digitale sunt folosite pentru învățare, comunicare, informare și petrecerea timpului liber. În aceste condiții, școala are responsabilitatea de a-i ajuta pe elevi să utilizeze tehnologia într-un mod responsabil și echilibrat, dezvoltând nu doar competențe digitale, ci și capacitatea de a analiza critic informațiile, de a respecta regulile de comportament în mediul online și de a manifesta aceleași valori atât în spațiul virtual, cât și în relațiile directe.

Cele trei forme ale educației se completează reciproc și contribuie la dezvoltarea armonioasă a elevului. Activitățile desfășurate în școală, experiențele trăite în afara acesteia și influențele provenite din mediul social și digital alcătuiesc împreună un proces educativ complex. Rolul profesorului este acela de a valorifica aceste experiențe și de a crea contexte de învățare în care elevii să își dezvolte competențele, să își consolideze valorile și să devină membri activi ai comunității din care fac parte.

1.2. Rolul activităților extrașcolare în dezvoltarea competențelor-cheie și a valorilor

Activitatea desfășurată în școală urmărește mai mult decât transmiterea unor cunoștințe specifice disciplinelor de studiu. Misiunea educației este aceea de a forma tineri capabili să învețe pe tot parcursul vieții, să colaboreze, să comunice eficient, să manifeste responsabilitate și să participe activ la viața comunității. Din această perspectivă, activitățile extrașcolare și proiectele educaționale reprezintă o componentă importantă a procesului educativ, deoarece oferă contexte reale în care elevii pot exersa și consolida competențele dobândite în cadrul lecțiilor.

La nivel european, educația este orientată spre dezvoltarea competențelor-cheie necesare învățării pe tot parcursul vieții. Recomandarea Consiliului Uniunii Europene din 22 mai 2018 evidențiază faptul că fiecare elev trebuie sprijinit să își dezvolte un ansamblu de cunoștințe, abilități și atitudini care să îi permită adaptarea la schimbările sociale, culturale și tehnologice. Aceste competențe nu se formează exclusiv prin activitatea desfășurată la clasă, ci și prin participarea la experiențe de învățare variate, desfășurate în contexte autentice.

În concordanță cu aceste orientări, sistemul de învățământ din România promovează o educație centrată pe dezvoltarea competențelor și pe formarea profilului absolventului. Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023 subliniază importanța unei educații care contribuie la dezvoltarea intelectuală, morală, civică și socială a elevilor, pregătindu-i pentru integrarea activă în societate și pentru învățarea pe tot parcursul vieții.

Activitățile extrașcolare răspund în mod direct acestor obiective. Ele creează situații în care elevii învață prin participare, colaborare și experiență directă. Organizarea unui târg caritabil, implicarea într-o acțiune de ecologizare, participarea la un proiect dedicat tradițiilor locale sau colaborarea cu instituțiile comunității presupun asumarea unor responsabilități, comunicarea eficientă, rezolvarea de probleme și luarea unor decizii în contexte reale.

În practica educațională se observă că elevii reține mai ușor ceea ce descoperă și experimentează decât ceea ce primesc exclusiv sub forma unor informații teoretice. De aceea, activitățile extrașcolare completează procesul de predare-învățare, oferind oportunități pentru aplicarea cunoștințelor și pentru dezvoltarea unor atitudini pozitive față de învățare.

Un rol important îl au proiectele educaționale interdisciplinare. Acestea permit valorificarea conținuturilor din mai multe discipline și demonstrează elevilor că problemele reale nu pot fi abordate dintr-o singură perspectivă. De exemplu, un proiect dedicat protecției mediului poate reuni cunoștințe din domeniul științelor, al educației civice, al religiei, al informaticii și al comunicării, dezvoltând în același timp responsabilitatea față de natură și spiritul de inițiativă.

Societatea contemporană impune, totodată, dezvoltarea competențelor digitale și a unei atitudini responsabile față de utilizarea tehnologiei. Elevii folosesc zilnic dispozitive conectate la internet pentru informare, comunicare și învățare. În acest context, activitățile extrașcolare pot contribui la formarea unor comportamente digitale responsabile prin proiecte dedicate siguranței online, utilizării etice a informației, prevenirii dezinformării sau valorificării instrumentelor digitale în scop educativ.

La fel de importantă este dezvoltarea valorilor care stau la baza relațiilor dintre oameni. Respectul, empatia, responsabilitatea, solidaritatea și spiritul civic nu se formează doar prin

discuții teoretice, ci prin implicarea elevilor în activități care le permit să colaboreze, să ofere sprijin, să participe la acțiuni de voluntariat și să contribuie la rezolvarea unor probleme ale comunității. În astfel de contexte, elevii înțeleg că fiecare gest și fiecare decizie pot avea un impact asupra celor din jur.

Experiența desfășurării proiectelor educaționale confirmă faptul că elevii manifestă un nivel ridicat de implicare atunci când activitățile au un scop clar și sunt apropiate de preocupările lor. Fie că este vorba despre promovarea tradițiilor locale, protejarea mediului, sprijinirea persoanelor aflate în dificultate sau utilizarea responsabilă a tehnologiei, aceste experiențe contribuie la dezvoltarea unor competențe care îi vor ajuta pe elevi atât în parcursul școlar, cât și în viața de adult.

Prin urmare, activitățile extrașcolare reprezintă o resursă educațională valoroasă, capabilă să completeze și să îmbogățească procesul instructiv-educativ. Organizate în mod responsabil și adaptate nevoilor elevilor, ele contribuie la formarea unor tineri competenți, implicați și capabili să își asume un rol activ în comunitate. Într-o lume în care schimbarea este o constantă, astfel de experiențe îi pregătesc pe elevi nu doar pentru examene, ci și pentru viață.

1.3. Cadrul legislativ privind organizarea activităților extrașcolare și a proiectelor educaționale

Activitățile extrașcolare și proiectele educaționale au devenit, în ultimele decenii, o componentă importantă a procesului instructiv-educativ, contribuind la dezvoltarea competențelor, a valorilor și a atitudinilor necesare integrării elevilor într-o societate aflată într-o permanentă schimbare. Dacă în trecut acestea erau privite mai ales ca activități complementare procesului de învățământ, astăzi ele sunt recunoscute ca oportunități autentice de învățare, prin care elevii își pot valorifica cunoștințele în contexte reale și își pot dezvolta spiritul de inițiativă, creativitatea și responsabilitatea.

În sistemul de învățământ românesc, organizarea activităților extrașcolare este susținută de un ansamblu de reglementări care definesc rolul școlii în formarea elevului și în dezvoltarea relației dintre educația formală, nonformală și informală. Aceste documente oferă unităților de învățământ cadrul necesar pentru proiectarea și desfășurarea unor activități adaptate nevoilor elevilor și particularităților comunității.

Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023 promovează o viziune modernă asupra educației, în care accentul este pus pe dezvoltarea competențelor, pe formarea caracterului și pe participarea activă a elevului la propria învățare. În acest context, activitățile extrașcolare sunt privite ca parte a demersului educațional, deoarece oferă experiențe de învățare care completează și valorifică activitatea desfășurată la clasă.

În același timp, **Regulamentul-cadru de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar** conferă școlilor posibilitatea de a organiza activități educative în funcție de interesele elevilor și de resursele existente la nivel local. Astfel, proiectele educaționale, concursurile, vizitele tematice, excursiile, campaniile de voluntariat, activitățile culturale și parteneriatele instituționale devin parte a ofertei educaționale prin care fiecare unitate de învățământ își poate defini identitatea și poate răspunde nevoilor comunității.

Un rol important îl are și **Statutul elevului,** care recunoaște dreptul copiilor și al tinerilor de a participa la activități educative, culturale, sportive, artistice și de voluntariat organizate de școală sau în colaborare cu alte instituții. Participarea la astfel de activități oferă elevilor posibilitatea de a-și dezvolta competențele sociale, de a lucra în echipă, de a-și exprima creativitatea și de a-și asuma responsabilități în contexte diferite de cele specifice activităților curriculare.

Organizarea proiectelor educaționale este susținută și prin **Calendarul Activităților Educative Naționale (CAEN) și Calendarul Activităților Educative Județene (CAEJ),** elaborate și aprobate potrivit reglementărilor Ministerului Educației. Aceste calendare reunesc proiecte și concursuri care promovează schimbul de bune practici, colaborarea dintre unitățile de învățământ și implicarea elevilor în activități cu caracter educativ, cultural, artistic, științific, ecologic, sportiv și civic.

Pentru cadrele didactice, includerea unui proiect în CAEN sau CAEJ reprezintă o oportunitate de a valorifica experiențele dobândite în activitatea educativă și de a dezvolta colaborări cu alte școli și instituții partenere. Totodată, aceste proiecte contribuie la promovarea inițiativelor educaționale valoroase și la schimbul de experiență între profesorii implicați în activități extrașcolare.

Experiența practică demonstrează că rezultatele cele mai bune sunt obținute atunci când școala colaborează cu instituțiile și organizațiile din comunitate. Legislația în vigoare încurajează dezvoltarea unor parteneriate educaționale cu autoritățile administrației publice locale, instituțiile de cultură, biblioteci, muzee, unități de cult, structurile Ministerului Afacerilor Interne, instituțiile din domeniul sănătății, organizațiile neguvernamentale, agenții economici și alte organizații interesate de susținerea educației.

Astfel de parteneriate creează contexte autentice de învățare și permit desfășurarea unor activități care răspund intereselor și nevoilor elevilor. Educația rutieră, educația ecologică, voluntariatul, promovarea tradițiilor locale, educația pentru sănătate, prevenirea violenței, dezvoltarea spiritului civic sau utilizarea responsabilă a tehnologiei sunt doar câteva dintre domeniile în care colaborarea dintre școală și comunitate poate genera rezultate educative deosebite.

În activitatea noastră didactică am constatat că proiectele realizate în parteneriat oferă elevilor oportunitatea de a învăța prin experiență directă și de a înțelege mai bine rolul pe care fiecare persoană îl are în comunitate. Colaborarea cu reprezentanții Poliției Române în cadrul activităților de educație rutieră și de prevenire a comportamentelor de risc, parteneriatele cu Biserica desfășurate cu prilejul marilor sărbători creștine, proiectele dedicate protecției mediului sau acțiunile de voluntariat organizate împreună cu autoritățile locale au demonstrat că educația pentru valori devine mai eficientă atunci când elevii participă activ și își asumă responsabilități concrete.

Din această perspectivă, cadrul legislativ actual nu trebuie privit doar ca un ansamblu de norme administrative, ci ca un suport care încurajează inițiativa, colaborarea și inovarea în educație. Profesorii beneficiază de libertatea de a proiecta activități adaptate specificului colectivului de elevi și de a valorifica resursele comunității pentru a crea experiențe de învățare relevante și atractive.

În contextul provocărilor generate de evoluția tehnologiei și de schimbările sociale, activitățile extrașcolare și proiectele educaționale contribuie la formarea unor tineri capabili să comunice, să colaboreze, să utilizeze responsabil resursele digitale și să participe activ la viața comunității. Rolul școlii este acela de a transforma aceste oportunități în experiențe educative care completează activitatea desfășurată la clasă și sprijină dezvoltarea armonioasă a fiecărui elev.

Repere legislative

Organizarea activităților extrașcolare și a proiectelor educaționale are la bază, în principal, următoarele documente:

- **Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023**, cu modificările și completările ulterioare;
- **Regulamentul-cadru de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar (ROFUIP)**, în vigoare la data publicării lucrării;
- **Statutul elevului**, aprobat prin ordin al ministrului educației, în forma actualizată;

- **Calendarul Activităților Educative Naționale (CAEN)**, aprobat anual de Ministerul Educației;
- **Calendarul Activităților Educative Județene (CAEJ)**, elaborat anual de inspectoratele școlare județene și de Inspectoratul Școlar al Municipiului București;
- **Recomandarea Consiliului Uniunii Europene din 22 mai 2018 privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții**, care fundamentează orientarea educației spre dezvoltarea competențelor și a învățării permanente.

Înaintea inițierii unui proiect educațional este recomandată consultarea documentelor legislative și manageriale aplicabile în anul școlar respectiv (ROFUIP, CAEN, CAEJ, regulamentul intern, procedurile unității de învățământ).

1.4. Școala, familia și comunitatea – un parteneriat pentru educație

Educația reprezintă rezultatul unei colaborări permanente între școală, familie și comunitate. Fiecare dintre acești factori contribuie, prin rolul și responsabilitățile sale, la dezvoltarea intelectuală, morală, socială și emoțională a copilului. Atunci când între aceștia există comunicare, încredere și obiective comune, procesul educațional devine mai coerent și mai eficient, iar elevul beneficiază de un mediu favorabil dezvoltării sale.

În societatea contemporană, provocările cu care se confruntă copiii sunt din ce în ce mai diverse. Accesul rapid la informație, utilizarea frecventă a tehnologiei, influența rețelelor sociale și ritmul accelerat al schimbărilor sociale impun o colaborare mai strânsă între toți factorii implicați în educație. Școala nu mai poate răspunde singură tuturor acestor provocări, după cum nici familia nu poate substitui rolul educativ al instituției școlare. Numai printr-un parteneriat autentic pot fi create contexte de învățare care să contribuie la formarea unor tineri responsabili, echilibrați și implicați în viața comunității.

Activitățile extrașcolare reprezintă unul dintre cele mai potrivite cadre pentru dezvoltarea acestei colaborări. Spre deosebire de activitățile desfășurate în sala de clasă, acestea oferă posibilitatea implicării directe a părinților, a reprezentanților diferitelor instituții și a membrilor comunității în procesul educativ. În același timp, elevii au ocazia să participe la experiențe de învățare autentice, în care își dezvoltă competențele prin observare, colaborare și implicare practică.

Familia ocupă un loc esențial în acest demers. Primele valori, primele reguli de conviețuire și primele modele de comportament sunt însușite în mediul familial. Școala are rolul de a consolida și de a dezvolta aceste achiziții, iar colaborarea permanentă cu părinții contribuie la asigurarea unei continuități între educația primită acasă și cea desfășurată în mediul școlar. Atunci când părinții sunt implicați în activitățile școlii, elevii manifestă un nivel mai ridicat de motivație, participă cu mai mult interes la activități și dezvoltă o atitudine pozitivă față de învățare.

În cadrul activităților extrașcolare, implicarea familiei poate îmbrăca forme variate: participarea la ateliere tematice, organizarea unor expoziții și târguri, sprijinirea activităților caritabile, colaborarea în cadrul excursiilor și vizitelor de studiu sau implicarea în acțiuni dedicate promovării tradițiilor locale și protecției mediului. Astfel de experiențe consolidează relația dintre școală și familie și contribuie la formarea unei comunități educaționale bazate pe respect reciproc și responsabilitate.

La fel de importantă este colaborarea cu instituțiile comunității. Biblioteca, muzeul, autoritățile administrației publice locale, structurile Poliției Române, unitățile de cult, instituțiile culturale, organizațiile neguvernamentale sau agenții economici pot deveni parteneri valoroși în organizarea unor activități educative relevante pentru elevi. Prin intermediul acestor colaborări, școala își extinde spațiul educațional, iar elevii au posibilitatea să învețe din experiențe reale și să înțeleagă mai bine rolul fiecărei instituții în viața comunității.

Parteneriatele cu structurile Poliției Române contribuie la formarea unor comportamente responsabile și la dezvoltarea spiritului civic. Activitățile dedicate educației rutiere, prevenirii violenței, combaterii fenomenelor de risc sau promovării siguranței în mediul online îi ajută pe elevi să înțeleagă importanța respectării regulilor și consecințele propriilor acțiuni. Dialogul direct cu specialiștii și participarea la activități practice sporesc interesul elevilor și facilitează învățarea prin experiență.

De asemenea, colaborarea cu unitățile de cult poate aduce o contribuție importantă la educația morală și civică a elevilor. Activitățile organizate cu ocazia marilor sărbători religioase, comemorarea eroilor sau proiectele cu caracter caritabil oferă contexte în care elevii descoperă semnificația solidarității, a respectului față de tradiții și a implicării în sprijinul celor aflați în dificultate. Aceste activități nu urmăresc doar transmiterea unor informații, ci cultivarea unor atitudini și valori care contribuie la dezvoltarea caracterului.

Un loc important îl ocupă și parteneriatele dedicate protecției mediului și dezvoltării durabile. Acțiunile de ecologizare, amenajarea și îngrijirea spațiilor verzi, plantările de arbori sau atelierele desfășurate în aer liber contribuie la dezvoltarea responsabilității față de natură și

la formarea unor deprinderi de protejare a mediului. În același timp, aceste activități oferă elevilor posibilitatea de a lucra în echipă și de a observa în mod direct efectele implicării lor asupra comunității.

Valorificarea patrimoniului cultural local reprezintă o altă direcție importantă a colaborării dintre școală și comunitate. Activitățile dedicate tradițiilor, meșteșugurilor, obiceiurilor și gastronomiei locale facilitează cunoașterea identității culturale și dezvoltarea respectului față de valorile comunității. Participarea părinților, a meșterilor populari, a reprezentanților instituțiilor culturale și a altor membri ai comunității transformă astfel de proiecte în experiențe educative autentice, în care generațiile învață unele de la altele.

În ultimii ani, dezvoltarea tehnologiei a determinat apariția unor noi direcții de colaborare între școală și comunitate. Activitățile dedicate siguranței online, utilizării responsabile a tehnologiei, combaterii dezinformării și dezvoltării competențelor digitale presupun implicarea profesorilor, a părinților și a specialiștilor din domeniul tehnologiei informației. Educația digitală nu mai poate fi privită exclusiv ca responsabilitatea unei discipline de studiu, ci trebuie să devină o preocupare comună a tuturor factorilor educaționali.

Experiența desfășurării activităților extrașcolare demonstrează că cele mai valoroase rezultate sunt obținute atunci când elevii sunt implicați în proiecte care răspund unor nevoi reale ale comunității. Fie că este vorba despre acțiuni de voluntariat, campanii de informare, activități culturale, proiecte ecologice sau inițiative dedicate promovării unui comportament responsabil în mediul digital, aceste experiențe îi ajută pe elevi să înțeleagă că educația nu se limitează la acumularea de cunoștințe, ci presupune participare, implicare și asumarea responsabilității.

Parteneriatul dintre școală, familie și comunitate nu trebuie privit ca o activitate ocazională, desfășurată doar cu prilejul unor evenimente speciale. El reprezintă o componentă esențială a educației moderne și o condiție importantă pentru dezvoltarea unei școli deschise către nevoile societății. Atunci când fiecare partener își asumă responsabilitatea și contribuie activ la procesul educațional, elevii beneficiază de experiențe variate de învățare, își dezvoltă competențele într-un mod firesc și dobândesc valorile necesare unei integrări active și responsabile în comunitate.

Repere metodologice pentru cadrele didactice

- *Identificați instituțiile și organizațiile din comunitate care pot deveni parteneri ai școlii în desfășurarea activităților extrașcolare.*
- *Implicați părinții în toate etapele proiectelor educaționale, de la planificare până la evaluarea rezultatelor.*

- *Organizați activități care răspund nevoilor reale ale comunității și care permit elevilor să învețe prin experiență directă.*
- *Valorificați tradițiile locale, patrimoniul cultural și resursele comunității în proiectele educaționale.*
- *Dezvoltați parteneriate pe termen lung, bazate pe obiective comune și beneficii reciproce pentru elevi și comunitate.*
- *Promovați și diseminați rezultatele activităților, astfel încât exemplele de bună practică să poată fi preluate și adaptate de alte unități de învățământ.*

PARTENER	POSIBILE ACTIVITĂȚI
FAMILIE	ateliere, expoziții, activități caritabile
POLIȚIE	educație rutieră, prevenirea violenței
BISERICĂ	activități culturale și caritabile
PRIMĂRIE	protecția mediului, voluntariat
BIBLIOTECĂ	lectură, ateliere culturale

1.5. Rolul cadrului didactic în inițierea și coordonarea activităților extrașcolare

Calitatea activităților extrașcolare depinde, în mare măsură, de implicarea și profesionalismul cadrelor didactice. Dincolo de rolul de profesor la clasă, cadrul didactic devine inițiator de proiecte, organizator, coordonator, partener de dialog și facilitator al învățării. Prin activitatea sa, creează contexte în care elevii pot învăța prin experiență, pot colabora și pot descoperi legătura dintre cunoștințele dobândite în școală și realitatea din jurul lor.

Inițierea unui proiect educațional presupune identificarea unor nevoi reale ale elevilor și ale comunității. Profesorul observă interesele copiilor, analizează particularitățile colectivului și stabilește obiective care răspund acestor nevoi. În acest proces sunt valorificate atât experiența didactică, cât și cunoașterea contextului social și cultural în care funcționează școala.

Organizarea activităților extrașcolare implică o planificare atentă. Stabilirea obiectivelor, alegerea partenerilor, elaborarea calendarului de activități, identificarea resurselor și distribuirea responsabilităților sunt etape care influențează în mod direct reușita proiectului. O bună organizare oferă coerență întregului demers și permite adaptarea activităților la particularitățile elevilor.

Profesorul are, totodată, rolul de a crea un climat educațional bazat pe colaborare și încredere. În cadrul proiectelor educaționale, elevii trebuie încurajați să participe activ, să își exprime ideile, să formuleze propuneri și să își asume responsabilități. În acest fel, activitatea devine una participativă, iar elevii își dezvoltă autonomia, spiritul de inițiativă și capacitatea de a lucra în echipă.

În organizarea activităților extrașcolare, colaborarea cu ceilalți profesori reprezintă un element deosebit de valoros. Proiectele interdisciplinare permit abordarea unor teme din perspective diferite și valorificarea competențelor specifice mai multor discipline. Astfel, profesorii pot construi împreună activități care răspund intereselor elevilor și contribuie la dezvoltarea lor intelectuală, morală, civică și socială.

La fel de importantă este colaborarea cu familia și cu instituțiile comunității. Profesorul are rolul de a identifica parteneri educaționali, de a facilita comunicarea dintre aceștia și de a valorifica resursele pe care le pot pune la dispoziția școlii. În acest mod, activitățile extrașcolare devin mai atractive, iar elevii beneficiază de experiențe autentice de învățare.

În contextul dezvoltării accelerate a tehnologiei, cadrul didactic este chemat să valorifice și resursele digitale în proiectarea și desfășurarea activităților educative. Platformele colaborative, aplicațiile educaționale, instrumentele multimedia și mediile virtuale pot sprijini documentarea, comunicarea, promovarea proiectelor și realizarea produselor finale. Utilizarea acestor resurse trebuie însă însoțită de promovarea unui comportament responsabil și etic în mediul digital.

Un proiect educațional nu se încheie odată cu desfășurarea activităților planificate. Evaluarea rezultatelor și reflecția asupra întregului demers reprezintă etape esențiale. Profesorul analizează gradul de realizare a obiectivelor, nivelul de implicare al elevilor, impactul asupra comunității și aspectele care pot fi îmbunătățite în proiectele viitoare. Această analiză contribuie la dezvoltarea unei culturi a calității și la perfecționarea continuă a activității educative.

Experiența acumulată în organizarea proiectelor educaționale demonstrează că succesul acestora nu este determinat de amploarea resurselor materiale, ci de capacitatea profesorului de a mobiliza elevii și partenerii în jurul unui scop comun. Creativitatea, flexibilitatea, perseverența și disponibilitatea pentru colaborare sunt calități care transformă o idee într-un proiect cu impact real asupra comunității școlare.

Într-o școală orientată spre dezvoltarea competențelor și formarea valorilor, profesorul nu este doar un furnizor de informații, ci un constructor de experiențe educaționale. Prin inițiativă, implicare și colaborare, acesta contribuie la formarea unor elevi responsabili, creativi și capabili să participe activ la viața comunității. Activitățile extrașcolare și proiectele

educaționale devin astfel un spațiu în care educația se realizează prin acțiune, cooperare și asumarea unor valori autentice.

Repere metodologice pentru cadrele didactice

- *Identificați nevoile educaționale ale elevilor înainte de proiectarea activităților.*
- *Formulați obiective clare, realizabile și adaptate vârstei participanților.*
- *Încurajați colaborarea interdisciplinară și implicarea tuturor actorilor educaționali.*
- *Valorificați resursele comunității și instrumentele digitale în organizarea proiectelor.*
- *Implicați elevii în luarea deciziilor și în organizarea activităților, oferindu-le responsabilități reale.*
- *Evaluați impactul proiectelor și utilizați concluziile pentru îmbunătățirea activităților viitoare.*

Din practica școlii

În cadrul unui proiect dedicat tradițiilor locale, elevii au documentat obiceiurile specifice zonei, au realizat materiale digitale de prezentare, au organizat o expoziție cu produse tradiționale și au invitat membri ai comunității să împărtășească experiențe și povești locale. Activitatea a contribuit atât la dezvoltarea competențelor digitale și de comunicare, cât și la consolidarea identității culturale și a colaborării dintre generații.

Capitolul II

Organizarea și managementul proiectelor educaționale

2.1. De la idee la proiect – identificarea nevoii educaționale

Orice proiect educațional pornește de la o nevoie identificată în comunitatea școlară. Înainte de a stabili activitățile, profesorul trebuie să își răspundă la o întrebare esențială: Ce dorim să schimbăm sau să îmbunătățim prin acest proiect?

În practică, multe proiecte sunt concepute pornind de la o idee atractivă, fără o analiză a nevoilor reale ale elevilor sau ale școlii. De cele mai multe ori, astfel de activități au un impact limitat, deoarece nu răspund unei probleme concrete. În schimb, un proiect bine fundamentat își propune să ofere soluții unor situații existente și să producă schimbări vizibile în comportamentul participanților sau în mediul în care aceștia își desfășoară activitatea.

Identificarea nevoii educaționale presupune observarea atentă a realității din școală și din comunitate. Profesorul poate utiliza discuțiile cu elevii și părinții, observația directă, rezultatele unor chestionare, activitățile Consiliului Elevilor sau concluziile desprinse în cadrul ședințelor cu cadrele didactice. În multe situații, chiar experiența de zi cu zi oferă suficiente informații pentru a identifica aspectele care necesită intervenție.

Temele proiectelor educaționale pot fi extrem de diverse: educația pentru sănătate, prevenirea violenței, promovarea tradițiilor locale, educația rutieră, voluntariatul, cetățenia activă, utilizarea responsabilă a tehnologiei sau protecția mediului. Important este ca alegerea temei să fie justificată de o nevoie reală și să permită implicarea activă a elevilor.

În ultimii ani, educația pentru dezvoltare durabilă și protecția mediului ocupă un loc tot mai important în activitatea școlilor. Schimbările climatice, consumul excesiv de resurse și cantitatea tot mai mare de deșeuri impun formarea unor comportamente responsabile încă din perioada școlarității. Elevii trebuie să înțeleagă faptul că protejarea mediului nu reprezintă doar o responsabilitate a autorităților, ci și o obligație a fiecărui cetățean.

Activitățile practice au un impact educativ mai puternic decât prezentarea unor informații teoretice. Atunci când elevii participă direct la acțiuni de reciclare, plantare sau îngrijire a spațiilor verzi, ei conștientizează mai ușor efectele propriilor acțiuni și dezvoltă o relație diferită cu mediul înconjurător.

Exemplu de aplicare

Pentru a ilustra etapele organizării unui proiect educațional, vom utiliza pe parcursul acestui capitol proiectul „Din reciclare, pentru natură”.

Analiza situației existente într-o unitate de învățământ a evidențiat câteva aspecte care necesitau îmbunătățiri:

- *implicarea redusă a elevilor în activități de protecție a mediului;*
- *colectarea selectivă a deșeurilor realizată doar ocazional;*
- *existența unui spațiu din curtea școlii care putea fi transformat într-un loc destinat activităților educative în aer liber;*
- *interesul elevilor pentru activități practice desfășurate în echipă.*

Pornind de la aceste observații, a fost conturată ideea unui proiect care să îmbine educația ecologică, voluntariatul și responsabilitatea civică.

Timp de șase săptămâni, elevii sunt implicați într-o campanie de colectare selectivă a materialelor reciclabile, precum hârtie, carton, PET-uri și doze din aluminiu. Materialele sunt predate unei firme specializate în reciclare, iar fondurile obținute sunt utilizate pentru achiziționarea de plante ornamentale, arbuști și materiale necesare amenajării unui spațiu verde în curtea școlii.

Etapa finală a proiectului constă în amenajarea acestui spațiu prin implicarea elevilor, a profesorilor și a părinților. Spațiul astfel creat nu reprezintă doar o investiție estetică, ci devine un loc destinat activităților educative desfășurate în aer liber: lecții interdisciplinare, ateliere tematice, activități de lectură, întâlniri cu invitați, proiecte ecologice și momente dedicate reflecției și colaborării.

Prin această abordare, elevii observă în mod direct rezultatul muncii lor. Ei înțeleg că materialele considerate deșeuri pot deveni resurse, că fiecare gest de reciclare contribuie la protejarea mediului și că implicarea personală poate produce schimbări vizibile în comunitatea școlară.

Recomandări pentru cadrele didactice

Înainte de a propune un proiect educațional, este util să vă întrebați:

- Care este problema pe care dorim să o rezolvăm?
- Ce schimbare dorim să observăm la elevi după finalizarea proiectului?

- Cum pot fi implicați elevii în toate etapele proiectului, nu doar ca participanți, ci și ca organizatori?
- Ce resurse există deja în școală și în comunitate?
- Cum putem asigura continuitatea proiectului și după încheierea activităților?

Răspunsurile la aceste întrebări constituie punctul de plecare pentru proiectarea unui demers educațional coerent și cu impact pe termen lung.

Aplicăm împreună

Analizați situația din propria unitate de învățământ și identificați o nevoie educațională care poate fi abordată printr-un proiect extrașcolar.

Stabiliți:

- **Problema identificată:**
- **Cauzele:**
- **Grupul vizat:**
- **Schimbarea pe care o urmăriți:**
- **Ideea de proiect:**

2.2. Formularea scopului, a obiectivelor și a rezultatelor așteptate

După identificarea nevoii educaționale, următorul pas în elaborarea unui proiect îl reprezintă stabilirea scopului și a obiectivelor. Aceste elemente oferă direcție întregului demers și facilitează planificarea activităților, alegerea resurselor și evaluarea rezultatelor.

În practica educațională se întâlnesc frecvent situații în care scopul este confundat cu obiectivele sau chiar cu activitățile proiectului. De aceea, este important ca profesorul să stabilească de la început ce schimbare urmărește și prin ce mijloace intenționează să o realizeze.

Scopul proiectului

Scopul exprimă finalitatea generală a proiectului și răspunde la întrebarea **„Ce dorim să obținem?”**. Acesta trebuie formulat clar, într-o manieră accesibilă și orientată spre dezvoltarea elevilor.

În cazul proiectului ***„Din reciclare, pentru natură”****, scopul poate fi formulat astfel:*
Dezvoltarea responsabilității elevilor față de protecția mediului și promovarea unui comportament sustenabil prin implicarea acestora în activități de reciclare și amenajarea unui spațiu verde în curtea școlii.

Scopul nu descrie activitățile proiectului și nu conține indicatori cantitativi. El exprimă direcția generală și schimbarea pe care profesorii urmăresc să o producă prin implementarea proiectului.

Obiectivele proiectului

Obiectivele descriu rezultatele concrete pe care proiectul își propune să le atingă. Ele trebuie să fie clare, realiste, măsurabile și adaptate grupului țintă.

Pentru proiectul prezentat, obiectivele pot fi formulate astfel:

- *dezvoltarea deprinderilor de colectare selectivă și reciclare în rândul elevilor;*
- *formarea unei atitudini responsabile față de protecția mediului și utilizarea rațională a resurselor;*
- *implicarea elevilor, a profesorilor și a părinților în amenajarea unui spațiu verde destinat activităților educative;*
- *dezvoltarea spiritului de colaborare și a responsabilității prin participarea la activități comune;*
- *valorificarea resurselor obținute din reciclare pentru îmbunătățirea mediului școlar.*

Aceste obiective exprimă schimbările urmărite și constituie repere pentru organizarea activităților și evaluarea proiectului.

Rezultatele așteptate

Rezultatele reprezintă efectele concrete ale implementării proiectului și permit aprecierea impactului acestuia asupra elevilor și asupra comunității școlare.

În exemplul analizat, rezultatele pot fi grupate în două categorii.

Rezultate materiale

- *colectarea unei cantități semnificative de materiale reciclabile;*
- *valorificarea acestora prin intermediul unei firme specializate;*
- *amenajarea unui spațiu verde în curtea școlii;*
- *plantarea de arbori, arbuști și plante ornamentale;*
- *realizarea unor materiale de promovare și informare.*

Rezultate educaționale

- *creșterea interesului elevilor pentru protecția mediului;*
- *dezvoltarea comportamentelor responsabile privind colectarea selectivă;*
- *consolidarea spiritului de echipă și a colaborării;*
- *implicarea activă a părinților și a comunității în viața școlii;*
- *utilizarea spațiului verde pentru desfășurarea unor activități educative în aer liber.*

Este recomandat ca rezultatele proiectului să fie formulate încă din etapa de planificare. În acest fel, activitățile vor fi orientate permanent spre atingerea unor obiective clare și vor putea fi evaluate mai ușor la finalul proiectului.

Exemplu de aplicare

*Pentru proiectul **„Din reciclare, pentru natură”**, relația dintre nevoia identificată, scop și obiective poate fi sintetizată astfel:*

Element	***Exemplu***
Nevoia identificată	*Implicarea redusă a elevilor în activități de protecție a mediului și existența unui spațiu neamenajat în curtea școlii.*
Scopul	*Dezvoltarea responsabilității față de mediu prin reciclare și amenajarea unui spațiu verde.*
Obiective	*Formarea deprinderilor de colectare selectivă; implicarea elevilor în activități practice; colaborarea cu familia și comunitatea; amenajarea unui spațiu educațional verde.*
Rezultate	*Materiale reciclabile valorificate, plante achiziționate, spațiu verde amenajat, comportamente ecologice dezvoltate.*

Aplicăm împreună

Alegeți o idee de proiect pe care intenționați să o desfășurați în școală și completați următoarele elemente:

- **Nevoia educațională identificată:**
- **Scopul proiectului:**
- **Trei obiective:**
- **Rezultatele pe care doriți să le obțineți:**

Încercați să formulați scopul ca o intenție generală, iar obiectivele ca rezultate concrete care pot fi observate și evaluate la finalul proiectului.

2.3. Stabilirea grupului țintă, constituirea echipei de proiect și identificarea partenerilor

Succesul unui proiect educațional depinde nu doar de calitatea activităților propuse, ci și de implicarea persoanelor și instituțiilor care contribuie la organizarea și desfășurarea acestuia. De aceea, încă din etapa de proiectare, este necesară stabilirea grupului țintă, constituirea echipei de implementare și identificarea partenerilor care pot sprijini atingerea obiectivelor propuse.

Grupul țintă

Grupul țintă este reprezentat de beneficiarii direcți ai proiectului. În cele mai multe situații, aceștia sunt elevii, însă, în funcție de specificul activităților, proiectul poate avea și beneficiari indirecți, precum părinții, cadrele didactice sau membrii comunității.

Stabilirea grupului țintă trebuie să țină seama de vârsta elevilor, de interesele acestora, de nivelul lor de dezvoltare și de resursele disponibile. Activitățile trebuie adaptate astfel încât fiecare participant să poată contribui activ și să își valorifice propriile aptitudini.

*În cadrul proiectului **„Din reciclare, pentru natură”**, grupul țintă este constituit din elevii școlii, implicați în colectarea materialelor reciclabile, în amenajarea spațiului verde și în activitățile educative desfășurate ulterior în acest spațiu. Beneficiari indirecți sunt profesorii, părinții și întreaga comunitate școlară, care vor beneficia de un mediu mai atractiv și de consolidarea unei culturi organizaționale orientate spre protecția mediului.*

Echipa de proiect

Coordonarea unui proiect educațional presupune colaborarea mai multor cadre didactice. Chiar dacă există un profesor coordonator, responsabilitățile trebuie distribuite în funcție de competențele și disponibilitatea fiecărui membru al echipei.

O echipă bine organizată asigură o desfășurare eficientă a activităților și permite valorificarea experienței profesionale a fiecărui profesor. În același timp, colaborarea interdisciplinară oferă elevilor oportunitatea de a aborda aceeași temă din perspective diferite.

În proiectul propus, echipa poate include:

- *profesorul coordonator, responsabil de planificarea și monitorizarea proiectului;*
- *cadre didactice care coordonează activitățile de colectare și reciclare;*
- *profesori implicați în documentarea și promovarea proiectului;*
- *învățători și diriginți care mobilizează elevii și mențin legătura cu familiile;*
- *reprezentanți ai conducerii unității de învățământ, care facilitează colaborarea cu partenerii și asigură sprijinul instituțional.*

Partenerii educaționali

Activitățile extrașcolare dobândesc o valoare educativă mai mare atunci când școala colaborează cu instituții și organizații din comunitate. Parteneriatele permit diversificarea activităților, accesul la resurse suplimentare și apropierea elevilor de realitățile comunității.

În funcție de tema proiectului, pot fi implicați parteneri diferiți, fiecare având un rol bine definit.

*În cazul proiectului **„Din reciclare, pentru natură”**, colaborarea poate fi realizată cu:*

- *autoritatea administrației publice locale, care poate sprijini amenajarea spațiului verde sau poate pune la dispoziție materiale necesare;*
- *operatori economici autorizați pentru colectarea și reciclarea deșeurilor, care preiau materialele colectate și contribuie la valorificarea acestora;*
- *agenți economici locali sau pepiniere horticole, care pot sprijini achiziționarea ori donația de plante ornamentale;*
- *organizații neguvernamentale cu activitate în domeniul protecției mediului, care pot susține ateliere și campanii de conștientizare;*
- *părinții elevilor, implicați în activitățile de amenajare, plantare și întreținere a spațiului verde;*
- *mass-media locală sau alte canale de comunicare, pentru promovarea și diseminarea rezultatelor proiectului.*

Implicarea partenerilor trebuie să fie fundamentată pe responsabilități clare și pe obiective comune. Un parteneriat eficient presupune colaborare, comunicare permanentă și asumarea contribuției fiecărei părți.

Exemplu de organizare a echipei

Membru al echipei	Responsabilități principale
Coordonatorul proiectului	Planificarea activităților, coordonarea echipei, monitorizarea implementării
Cadre didactice	Organizarea activităților, coordonarea elevilor, evaluarea rezultatelor
Elevii	Colectarea materialelor, promovarea proiectului, amenajarea și întreținerea spațiului verde
Părinții	Sprijin logistic, participare la activități practice, susținerea elevilor
Partenerii	Resurse, expertiză, servicii și sprijin pentru implementarea proiectului

Exemplu de bună practică

În etapa de amenajare a spațiului verde, activitatea poate fi organizată sub forma unei zile de voluntariat. Elevii, profesorii și părinții lucrează împreună la plantarea florilor și a arbuștilor, pregătirea solului și amplasarea unor elemente decorative realizate din materiale reutilizabile. Prin participarea directă, elevii înțeleg că schimbarea mediului în care învață este rezultatul colaborării și al implicării fiecăruia.

Aplicăm împreună

Pornind de la o idee de proiect pe care doriți să o implementați, completați următorul tabel:

Element	Completare
Grupul țintă	
Profesor coordonator	
Membrii echipei	
Parteneri educaționali	
Rolul fiecărui partener	

Acest exercițiu facilitează planificarea responsabilităților și contribuie la organizarea eficientă a proiectului încă din etapa de pregătire.

2.4. Planificarea activităților și elaborarea calendarului proiectului

Un proiect educațional bine conceput se bazează pe o planificare riguroasă. Chiar dacă ideea este valoroasă și răspunde unei nevoi reale, succesul implementării depinde în mare măsură de modul în care sunt organizate activitățile, distribuite responsabilitățile și gestionate resursele disponibile.

Planificarea nu trebuie privită ca o simplă formalitate administrativă, ci ca un instrument care oferă coerență întregului demers educațional. Un calendar bine construit permite desfășurarea activităților într-o succesiune logică, evită suprapunerea acestora cu alte evenimente din viața școlii și facilitează colaborarea dintre profesorii implicați, elevi, părinți și partenerii educaționali.

> **Din experiența autorilor**
>
> În organizarea proiectelor educaționale am constatat că implicarea elevilor încă din etapa de planificare crește considerabil interesul și responsabilitatea acestora. Atunci când elevii participă la alegerea activităților, propun soluții sau contribuie la promovarea proiectului, ei nu mai sunt simpli participanți, ci devin parte a echipei de implementare. În același timp, comunicarea constantă cu părinții și stabilirea unor responsabilități clare pentru fiecare partener facilitează desfășurarea activităților și contribuie la atingerea obiectivelor propuse.

În elaborarea calendarului este recomandat să se pornească de la obiectivele proiectului. Fiecare activitate trebuie să contribuie la atingerea unuia sau mai multor obiective, iar ordinea activităților trebuie să permită o evoluție firească a proiectului: informare, implicare, acțiune, evaluare și valorificarea rezultatelor.

Un alt aspect important îl reprezintă distribuirea echilibrată a activităților pe întreaga perioadă de implementare. Programarea unui număr mare de activități într-un interval scurt poate conduce la suprasolicitarea participanților și la diminuarea interesului acestora. În schimb, alternarea activităților de informare, a celor practice și a momentelor de reflecție contribuie la menținerea motivației și la implicarea activă a elevilor.

În cazul proiectelor desfășurate pe parcursul mai multor săptămâni, este recomandată stabilirea unor etape intermediare, în cadrul cărora echipa de proiect poate analiza progresul activităților și poate interveni, dacă este necesar, pentru adaptarea planului inițial.

Exemplu de aplicare

*Pentru proiectul **„Din reciclare, pentru natură”**, calendarul activităților poate fi structurat astfel:*

Perioada	***Activitatea***	***Responsabili***	***Rezultatul urmărit***
Săptămâna 1	*Lansarea proiectului și prezentarea regulamentului de colectare*	*Echipa de proiect*	*Elevii cunosc scopul și modul de desfășurare a proiectului.*
Săptămânile 1–5	*Campania de colectare selectivă a hârtiei, cartonului, PET-urilor și dozelor din aluminiu*	*Elevi, diriginți, învățători*	*Creșterea implicării elevilor în activități de reciclare.*
Săptămâna 3	*Activitate de informare privind protecția mediului și economia circulară*	*Profesori și parteneri*	*Consolidarea cunoștințelor despre reciclare și dezvoltare durabilă.*
Săptămâna 5	*Predarea materialelor către operatorul autorizat și valorificarea acestora*	*Echipa de proiect*	*Obținerea fondurilor necesare achiziționării plantelor.*
Săptămâna 6	*Achiziționarea plantelor și pregătirea spațiului verde*	*Profesori, părinți, parteneri*	*Asigurarea resurselor pentru amenajare.*
Săptămâna 6	*Ziua voluntariatului – plantarea și amenajarea colțului verde*	*Elevi, profesori, părinți*	*Realizarea spațiului verde prin implicarea întregii comunități școlare.*
După finalizare	*Desfășurarea activităților educative în spațiul amenajat*	*Cadre didactice*	*Integrarea spațiului verde în activitatea educativă a școlii.*

Acest model are caracter orientativ și poate fi adaptat în funcție de durata proiectului, de nivelul de învățământ și de resursele disponibile.

Integrarea activităților în curriculum și în viața școlii

Un proiect educațional produce efecte durabile atunci când nu este perceput ca o activitate izolată, ci ca parte a vieții școlii. În cazul proiectului prezentat, fiecare etapă poate fi valorificată în cadrul diferitelor discipline și activități educative.

La disciplinele din aria „Om și societate", elevii pot analiza impactul comportamentului uman asupra mediului și rolul fiecărui cetățean în protejarea resurselor naturale. În cadrul disciplinelor din aria „Matematică și științe", pot realiza măsurători, statistici privind cantitatea de materiale colectate sau observații asupra dezvoltării plantelor. Profesorii de informatică pot coordona realizarea de afișe digitale, prezentări multimedia, materiale video sau pagini web dedicate proiectului, iar activitățile artistice pot contribui la realizarea unor materiale de promovare și la amenajarea creativă a spațiului verde.

În acest mod, proiectul depășește limitele unei simple campanii de reciclare și devine un demers educațional interdisciplinar, în care competențele dobândite la diferite discipline sunt valorificate în contexte reale.

Din experiența autorilor

Planificarea trebuie să rămână un document flexibil. În implementarea proiectelor pot apărea situații neprevăzute: condiții meteorologice nefavorabile, modificări ale calendarului școlar, indisponibilitatea unor parteneri sau alte evenimente care impun reorganizarea activităților. Din acest motiv, este recomandat ca în calendar să existe perioade de rezervă și posibilitatea reprogramării unor activități fără afectarea obiectivelor proiectului.

De asemenea, experiența arată că elevii își păstrează interesul atunci când observă rezultate vizibile pe parcursul proiectului. Organizarea unor momente intermediare de prezentare a progresului, afișarea cantităților colectate sau premierea simbolică a implicării claselor contribuie la menținerea motivației și la consolidarea spiritului de echipă.

Greșeli frecvente

- planificarea unui număr prea mare de activități într-o perioadă scurtă;
- stabilirea unor termene dificil de respectat;
- lipsa unei repartizări clare a responsabilităților;
- necorelarea activităților cu obiectivele proiectului;
- omiterea etapelor de monitorizare și evaluare pe parcursul implementării;
- neinformarea periodică a elevilor și a părinților privind evoluția proiectului.

La elaborarea calendarului urmăriți ca fiecare activitate să contribuie la atingerea obiectivelor proiectului și să existe o succesiune logică între etapele de pregătire, implementare, evaluare și valorificare a rezultatelor.

2.5. Identificarea și managementul resurselor proiectului

Indiferent de tema abordată, fiecare proiect educațional are nevoie de resurse care să permită desfășurarea activităților în condiții optime. Experiența practică demonstrează însă că succesul unui proiect nu este determinat exclusiv de existența unor resurse financiare importante, ci mai ales de capacitatea echipei de proiect de a identifica și valorifica resursele deja existente în școală și în comunitate.

În multe situații, cele mai reușite proiecte sunt cele în care profesorii, elevii, părinții și partenerii contribuie cu idei, timp, experiență și implicare. Aceste resurse, deși nu pot fi cuantificate financiar, au adesea un impact mai mare decât bugetul propriu-zis al proiectului.

În etapa de planificare este recomandată realizarea unei analize a resurselor disponibile. Profesorul coordonator trebuie să răspundă la câteva întrebări esențiale: **De ce avem nevoie pentru desfășurarea activităților? Ce resurse există deja? Ce resurse trebuie identificate prin parteneriate sau sponsorizări?**

Categorii de resurse

În organizarea unui proiect educațional pot fi identificate mai multe categorii de resurse.

Resurse umane

Resursa cea mai importantă este reprezentată de oameni. Implicarea profesorilor, a elevilor, a părinților și a partenerilor educaționali influențează în mod direct calitatea activităților desfășurate.

*În proiectul **„Din reciclare, pentru natură”**, resursele umane sunt reprezentate de:*

- *echipa de coordonare a proiectului;*
- *elevii participanți;*
- *părinții implicați în activitățile de voluntariat;*
- *reprezentanții operatorului de reciclare;*
- *reprezentanții administrației publice locale;*
- *specialiști sau voluntari invitați să susțină activități educative.*

Resurse materiale

Acestea includ toate bunurile necesare desfășurării activităților.

În cazul proiectului analizat, pot fi utilizate:

- *recipiente pentru colectarea selectivă;*
- *saci menajeri și mănuși de protecție;*
- *unelte pentru plantare;*
- *plante ornamentale, arbuști și material dendrologic;*
- *materiale pentru delimitarea și amenajarea spațiului verde;*
- *materiale promoționale (afișe, bannere, ecusoane).*

O parte dintre aceste resurse pot exista deja în școală, iar altele pot fi obținute prin parteneriate sau donații.

Resurse financiare

Nu toate proiectele necesită un buget consistent. În numeroase situații, fondurile pot proveni din activitățile desfășurate în cadrul proiectului, din sponsorizări, donații sau contribuții ale partenerilor.

În exemplul prezentat, proiectul are o componentă educativă importantă tocmai prin faptul că resursele financiare sunt generate de elevi, prin valorificarea materialelor reciclabile colectate. Astfel, copiii înțeleg relația dintre responsabilitatea față de mediu și utilizarea eficientă a resurselor.

Resurse informaționale și digitale

În contextul actual, utilizarea tehnologiei reprezintă o componentă importantă a managementului proiectelor educaționale.

Resursele digitale pot include:

- *platforme colaborative pentru comunicarea echipei;*
- *aplicații pentru realizarea materialelor de promovare;*
- *formulare online pentru înscriere sau feedback;*
- *albume foto și materiale video;*
- *prezentări multimedia;*
- *pagina web sau rețelele sociale ale școlii.*

Aceste instrumente facilitează comunicarea, documentarea și diseminarea rezultatelor proiectului.

Exemplu de aplicare

*În cadrul proiectului **„Din reciclare, pentru natură”**, analiza resurselor poate fi sintetizată astfel:*

Categoria resursei	***Exemple***
Umane	*profesori, elevi, părinți, operator de reciclare, reprezentanți ai autorității locale*
Materiale	*recipiente de colectare, unelte, plante, materiale pentru amenajare*
Financiare	*fonduri obținute prin valorificarea materialelor reciclabile, sponsorizări, donații*
Digitale	*afișe realizate în Canva, fotografii, videoclipuri, pagina web a școlii, formulare online*

Optimizarea resurselor

O caracteristică a proiectelor educaționale de succes este utilizarea eficientă a resurselor disponibile. Profesorul coordonator trebuie să urmărească nu doar identificarea acestora, ci și utilizarea lor responsabilă.

De exemplu, materialele reciclabile rezultate în urma unor activități creative pot fi transformate în obiecte decorative pentru amenajarea spațiului verde, iar mobilierul existent poate fi recondiționat și integrat în noul spațiu educațional. Astfel, proiectul promovează în mod concret principiile economiei circulare și ale dezvoltării durabile.

Din experiența autorilor

În numeroase proiecte educaționale, cele mai valoroase resurse au fost identificate chiar în comunitatea școlii. Părinții au oferit sprijin logistic, agenții economici locali au donat materiale sau plante, iar instituțiile partenere au contribuit cu expertiză și resurse umane. Aceste experiențe demonstrează că succesul unui proiect depinde mai puțin de buget și mai mult de capacitatea profesorului de a mobiliza comunitatea în jurul unui obiectiv comun.

Greșeli frecvente

- estimarea nerealistă a resurselor necesare;
- identificarea prea târzie a partenerilor;
- lipsa unei evidențe clare a materialelor utilizate;
- concentrarea exclusivă asupra resurselor financiare și ignorarea resurselor umane sau comunitare;
- nevalorificarea resurselor digitale pentru organizarea și promovarea proiectului.

2.6. Implementarea proiectului și managementul activităților

Etapa de implementare reprezintă momentul în care planificarea se transformă în acțiune. Dacă proiectarea presupune stabilirea obiectivelor, a activităților și a resurselor, implementarea urmărește realizarea efectivă a acestora și coordonarea tuturor participanților implicați.

Experiența demonstrează că succesul unui proiect educațional nu depinde doar de calitatea documentelor elaborate înainte de începerea activităților, ci mai ales de modul în care echipa de proiect gestionează situațiile apărute pe parcurs. Flexibilitatea, comunicarea și capacitatea de adaptare sunt elemente esențiale pentru buna desfășurare a proiectului.

Profesorul coordonator are rolul de a urmări permanent evoluția activităților, de a menține comunicarea cu membrii echipei și cu partenerii și de a identifica rapid eventualele dificultăți. În același timp, este important ca responsabilitățile stabilite în etapa de planificare să fie respectate, iar elevii să fie implicați activ în desfășurarea tuturor etapelor proiectului.

Coordonarea echipei

Un proiect educațional eficient presupune colaborare și comunicare permanentă între toți participanții. Întâlnirile periodice ale echipei de proiect, chiar și de scurtă durată, permit analizarea progresului activităților și luarea unor decizii rapide atunci când apar situații neprevăzute.

Este recomandat ca fiecare membru al echipei să cunoască responsabilitățile asumate și termenele de realizare. Totodată, profesorul coordonator trebuie să încurajeze schimbul de idei și să valorifice inițiativele venite din partea elevilor și a colegilor.

Comunicarea cu elevii și părinții

Comunicarea reprezintă unul dintre factorii care influențează în mod direct implicarea participanților. Informarea periodică privind activitățile desfășurate, rezultatele obținute și etapele următoare contribuie la menținerea interesului și la consolidarea spiritului de echipă.

În funcție de specificul proiectului, pot fi utilizate mijloace variate de comunicare: întâlniri directe, grupuri dedicate pe platforme educaționale, e-mail, aplicații de mesagerie, site-ul școlii sau rețelele sociale administrate de unitatea de învățământ.

Monitorizarea activităților

Implementarea unui proiect presupune urmărirea permanentă a modului în care sunt realizate activitățile planificate. Monitorizarea nu are rolul de a controla participanții, ci de a identifica din timp eventualele dificultăți și de a propune soluții pentru depășirea acestora.

*În cadrul proiectului **„Din reciclare, pentru natură”**, monitorizarea poate include:*

- *evidența săptămânală a cantităților de materiale reciclabile colectate;*
- *participarea elevilor la activitățile planificate;*
- *respectarea calendarului de implementare;*
- *colaborarea cu partenerii implicați;*
- *documentarea activităților prin fotografii și materiale video.*

Aceste informații permit echipei de proiect să urmărească evoluția proiectului și să adapteze activitățile atunci când este necesar.

Menținerea motivației elevilor

Pe parcursul unui proiect desfășurat pe o perioadă mai lungă, există riscul diminuării interesului participanților. Pentru evitarea acestei situații, profesorii pot organiza activități intermediare de valorizare a progresului.

În cazul proiectului analizat, pot fi realizate:

- *afișarea periodică a cantităților colectate de fiecare clasă;*
- *acordarea unor diplome simbolice pentru implicare;*
- *prezentarea fotografiilor din timpul activităților;*
- *organizarea unor scurte momente de reflecție asupra rezultatelor obținute;*
- *implicarea elevilor în luarea deciziilor privind amenajarea spațiului verde.*

Aceste activități stimulează spiritul de echipă și contribuie la menținerea interesului până la finalizarea proiectului.

Exemplu de aplicare

*În cea de-a treia săptămână a proiectului **„Din reciclare, pentru natură”**, echipa de coordonare poate organiza o întâlnire cu reprezentanții claselor participante. Cu această ocazie sunt prezentate cantitățile de materiale colectate până în acel moment, sunt discutate dificultățile întâmpinate și sunt formulate propuneri pentru perioada următoare.*

Elevii pot sugera noi modalități de promovare a proiectului, pot propune activități suplimentare sau pot identifica soluții pentru implicarea unui număr mai mare de colegi. Astfel, proiectul devine un demers participativ, în care elevii contribuie activ la procesul decizional.

Din experiența autorilor

În proiectele educaționale desfășurate în unitatea noastră de învățământ, unul dintre factorii care au contribuit la reușită a fost comunicarea permanentă cu elevii și cu părinții. Informarea constantă asupra progresului proiectului și evidențierea rezultatelor obținute au stimulat implicarea participanților și au creat sentimentul apartenenței la o echipă. De

asemenea, valorificarea ideilor venite din partea elevilor a condus, de multe ori, la diversificarea activităților și la creșterea impactului educativ al proiectelor.

Greșeli frecvente

- concentrarea tuturor responsabilităților în sarcina profesorului coordonator;
- comunicarea insuficientă cu elevii și părinții;
- lipsa monitorizării periodice a activităților;
- ignorarea dificultăților apărute pe parcursul implementării;
- documentarea incompletă a activităților desfășurate.

2.7. Evaluarea impactului proiectului educational

Evaluarea reprezintă o etapă esențială în managementul unui proiect educațional, deoarece oferă informații privind gradul de realizare a obiectivelor și impactul activităților asupra elevilor și comunității. Ea nu trebuie privită ca o formalitate administrativă realizată la finalul proiectului, ci ca un proces continuu, desfășurat pe întreaga perioadă de implementare.

În practică, profesorii evaluează adesea proiectele prin indicatori cantitativi, precum numărul participanților, al activităților organizate sau al partenerilor implicați. Deși aceste informații sunt importante, ele nu reflectă în totalitate valoarea educativă a proiectului. La fel de important este să analizăm dacă elevii și-au modificat comportamentele, dacă și-au dezvoltat competențe noi și dacă experiențele de învățare au avut un impact de durată.

Ce evaluăm?

Evaluarea unui proiect poate viza mai multe dimensiuni:

- gradul de realizare a obiectivelor propuse;
- nivelul de implicare al elevilor și al partenerilor;
- calitatea activităților desfășurate;
- eficiența colaborării dintre membrii echipei;
- utilizarea resurselor;
- satisfacția participanților;
- impactul asupra comunității școlare;
- posibilitatea continuării sau extinderii proiectului.

O evaluare completă presupune analizarea tuturor acestor aspecte, utilizând metode și instrumente adaptate specificului proiectului.

Metode și instrumente de evaluare

Profesorul poate utiliza o varietate de metode, în funcție de obiectivele proiectului și de vârsta elevilor.

Cele mai frecvente sunt:

- observația sistematică;
- fișele de observație;
- chestionarele aplicate elevilor și părinților;
- interviurile și discuțiile de grup;
- portofoliul proiectului;
- analiza produselor realizate de elevi;
- fotografiile și materialele video;
- statistici privind participarea și rezultatele obținute.

Utilizarea mai multor metode contribuie la obținerea unei imagini complete asupra desfășurării și impactului proiectului.

Exemplu de aplicare

*În proiectul **„Din reciclare, pentru natură”**, evaluarea poate fi realizată pe parcursul tuturor etapelor.*

La începutul proiectului, elevii pot completa un scurt chestionar privind obiceiurile lor de reciclare și atitudinea față de protecția mediului.

Pe parcursul implementării, echipa de proiect urmărește:

- *cantitatea de materiale reciclabile colectate;*
- *participarea elevilor la activități;*
- *respectarea calendarului;*
- *implicarea părinților și a partenerilor.*

La finalul proiectului pot fi analizate:

- *aspectul și funcționalitatea spațiului verde amenajat;*
- *gradul de utilizare a acestuia pentru activități educative;*
- *schimbările observate în comportamentul elevilor privind colectarea selectivă;*
- *opiniile participanților referitoare la experiența trăită în cadrul proiectului.*

Compararea informațiilor colectate la începutul și la finalul proiectului permite evidențierea progresului realizat și identificarea aspectelor care pot fi îmbunătățite în edițiile viitoare.

Indicatori de succes

Stabilirea unor indicatori încă din etapa de proiectare facilitează evaluarea obiectivă a rezultatelor.

Pentru proiectul analizat, pot fi utilizați indicatori precum:

Domeniul evaluat	***Exemple de indicatori***
Participare	*numărul elevilor, profesorilor și părinților implicați*
Activități	*numărul activităților desfășurate conform planificării*
Rezultate materiale	*cantitatea de materiale reciclabile colectate, numărul plantelor achiziționate și plantate*
Impact educațional	*creșterea gradului de implicare în activități ecologice, dezvoltarea comportamentelor responsabile*
Sustenabilitate	*utilizarea spațiului verde după încheierea proiectului, inițierea unor activități similare*

Din experiența autorilor

În evaluarea proiectelor educaționale, cele mai relevante informații nu provin întotdeauna din cifre. De multe ori, schimbările observate în atitudinea elevilor, inițiativele pe care aceștia le propun sau modul în care continuă să se implice după finalizarea proiectului reprezintă cele mai importante dovezi ale succesului. Din acest motiv, este util ca evaluarea să combine indicatorii cantitativi cu observațiile calitative și cu reflecțiile participanților.

Greșeli frecvente

- evaluarea realizată doar la finalul proiectului;
- utilizarea exclusivă a indicatorilor cantitativi;
- lipsa unor criterii de evaluare stabilite de la început;
- neimplicarea elevilor și a partenerilor în procesul de evaluare;
- nevalorificarea concluziilor pentru proiectele viitoare.

Fișă de evaluare a proiectului

Aspect evaluat	**Întrebări orientative**	**Concluzii**
Obiective	Au fost atinse obiectivele propuse?	
Participare	Au fost implicați activ elevii și partenerii?	
Activități	S-au desfășurat conform planificării?	
Impact	Ce schimbări au fost observate?	
Recomandări	Ce poate fi îmbunătățit?	

Completarea acestei fișe la finalul proiectului facilitează redactarea raportului final și oferă puncte de plecare pentru proiectele viitoare.

2.8. Valorificarea rezultatelor, diseminarea și sustenabilitatea proiectului

Finalizarea activităților prevăzute în calendarul unui proiect nu înseamnă și încheierea demersului educațional. Dimpotrivă, această etapă oferă oportunitatea de a valorifica experiențele acumulate, de a împărtăși rezultatele obținute și de a crea premisele pentru continuarea inițiativelor în anii următori.

Un proiect educațional își atinge cu adevărat scopul atunci când schimbările produse se mențin în timp și devin parte din viața școlii. Din acest motiv, după încheierea activităților este important să fie acordată atenție atât diseminării rezultatelor, cât și identificării unor modalități prin care proiectul poate continua sau poate genera noi inițiative.

Valorificarea rezultatelor

Rezultatele unui proiect nu trebuie privite doar prin prisma produselor finale sau a documentelor întocmite. Ele reprezintă experiențe de învățare care pot fi integrate în activitatea didactică și în viața comunității școlare.

*În cazul proiectului **„Din reciclare, pentru natură”**, valoarea proiectului nu constă doar în cantitatea de materiale reciclabile colectate sau în amenajarea unui spațiu verde, ci mai ales în comportamentele și atitudinile dezvoltate în rândul elevilor.*

Spațiul verde amenajat poate deveni un loc destinat activităților educative desfășurate pe tot parcursul anului școlar. Aici pot fi organizate lecții în aer liber, activități de lectură, ateliere de educație ecologică, întâlniri tematice, activități artistice sau momente dedicate reflecției și colaborării. În acest mod, rezultatele proiectului continuă să producă efecte educative și după finalizarea implementării.

Diseminarea rezultatelor

Diseminarea presupune prezentarea activităților și a rezultatelor proiectului către comunitatea școlară și către alți parteneri interesați. Scopul acesteia nu este doar promovarea imaginii școlii, ci și împărtășirea unor exemple de bună practică care pot inspira alte cadre didactice.

În funcție de specificul proiectului, diseminarea poate fi realizată prin:

- prezentarea proiectului în cadrul consiliilor profesorale sau al cercurilor pedagogice;

- publicarea unor articole în revista sau pe site-ul școlii;
- realizarea unui album foto sau a unui material video;
- organizarea unei expoziții cu fotografii și produse realizate de elevi;
- promovarea activităților prin intermediul paginilor oficiale ale școlii;
- participarea la sesiuni de comunicări, simpozioane sau conferințe dedicate schimbului de bune practici.

Documentarea atentă a activităților pe parcursul implementării facilitează această etapă și contribuie la realizarea unui portofoliu valoros al proiectului.

Asigurarea sustenabilității

Sustenabilitatea reprezintă capacitatea unui proiect de a produce efecte pe termen lung. În educație, aceasta presupune continuarea activităților, dezvoltarea unor noi inițiative și integrarea rezultatelor în cultura organizațională a școlii.

*În proiectul **„Din reciclare, pentru natură”**, sustenabilitatea poate fi asigurată prin:*

- *întreținerea periodică a spațiului verde de către elevi și profesori;*
- *includerea unor activități de îngrijire a plantelor în programul clasei;*
- *organizarea anuală a unei campanii de colectare selectivă;*
- *extinderea spațiului verde prin plantări succesive;*
- *desfășurarea unor lecții și activități extrașcolare în spațiul amenajat;*
- *implicarea noilor generații de elevi în continuarea proiectului.*

Astfel, proiectul nu reprezintă o activitate izolată, ci devine o tradiție a școlii și un exemplu de implicare responsabilă în viața comunității.

Exemplu de aplicare

*După finalizarea proiectului, echipa de coordonare organizează **„Ziua Colțului Verde”**, eveniment în cadrul căruia sunt prezentate rezultatele obținute, sunt oferite diplome participanților și sunt inaugurate activitățile desfășurate în noul spațiu amenajat.*

În perioada următoare, cadrele didactice utilizează acest spațiu pentru lecții interdisciplinare și activități extracurriculare. Elevii monitorizează dezvoltarea plantelor, realizează observații asupra biodiversității, organizează ateliere de lectură și activități artistice. În fiecare primăvară, o nouă generație de elevi contribuie la îmbogățirea spațiului verde prin plantarea de flori, arbuști sau plante aromatice.

În acest fel, proiectul continuă să își atingă obiectivele și după încheierea perioadei de implementare.

Din experiența autorilor

În proiectele derulate de-a lungul anilor am observat că cele mai apreciate inițiative au fost cele care au lăsat în urmă ceva durabil: un spațiu amenajat, o tradiție a școlii, un parteneriat consolidat sau o schimbare vizibilă în comportamentul elevilor. Considerăm că un proiect educațional își dovedește valoarea atunci când generează noi idei, atrage noi participanți și devine o sursă de inspirație pentru alte activități.

Greșeli frecvente

- considerarea proiectului încheiat imediat după redactarea raportului final;
- lipsa promovării rezultatelor obținute;
- neimplicarea elevilor în activitățile de valorificare și diseminare;
- neutilizarea produselor și resurselor create în cadrul proiectului;
- lipsa unui plan de continuitate pentru anii următori.

Plan pentru valorificarea și sustenabilitatea proiectului

Acțiune	**Perioada**	**Responsabili**	**Rezultatul urmărit**
Prezentarea rezultatelor în școală			
Publicarea materialelor pe site-ul școlii			
Organizarea unei expoziții			
Activități periodice în spațiul amenajat			
Planificarea ediției următoare a proiectului			

Completarea acestui plan încă din etapa finală a proiectului facilitează continuitatea activităților și transformarea unei inițiative punctuale într-o componentă permanentă a vieții școlii.

Capitolul III

Modele de proiecte educaționale și activități extrașcolare

Introducere

Activitățile extrașcolare și proiectele educaționale reprezintă contexte autentice de învățare, în care elevii își dezvoltă competențe, își descoperă aptitudinile și învață să colaboreze, să comunice și să se implice activ în viața comunității. Dincolo de conținuturile prevăzute de curriculum, aceste activități contribuie la formarea caracterului, la dezvoltarea spiritului civic și la consolidarea relațiilor dintre școală, familie și comunitate.

Modelele de proiecte prezentate în acest capitol au fost elaborate pornind de la experiența practică a autorilor în organizarea și coordonarea activităților extrașcolare, a proiectelor educaționale și a parteneriatelor dezvoltate în unitățile de învățământ. Unele dintre acestea au fost incluse în Calendarul Activităților Educative Județene (CAEJ), iar altele au fost implementate în colaborare cu instituții publice, organizații și parteneri din comunitatea locală. Proiectele propuse nu trebuie privite ca modele rigide sau ca documente care trebuie reproduse întocmai. Fiecare unitate de învățământ are propriul context educațional, propriile resurse și propriile priorități. Din acest motiv, exemplele incluse în acest capitol au caracter orientativ și pot fi adaptate în funcție de nivelul de învățământ, particularitățile elevilor, resursele disponibile și obiectivele urmărite.

Structura fiecărui proiect respectă etapele prezentate în Capitolul II al ghidului: identificarea nevoii educaționale, formularea scopului și a obiectivelor, planificarea activităților, managementul resurselor, evaluarea impactului și valorificarea rezultatelor. În acest fel, cititorul poate observa modul în care principiile metodologice sunt transpuse în exemple concrete de bună practică.

Proiectele selectate acoperă domenii variate ale educației: promovarea tradițiilor și a patrimoniului cultural local, educația ecologică și pentru dezvoltare durabilă, voluntariatul și solidaritatea, educația rutieră și pentru siguranță, educația pentru valori și colaborarea dintre școală, familie și comunitate. Diversitatea lor reflectă convingerea că educația autentică se realizează atât în sala de clasă, cât și în contexte de învățare nonformală, în care elevii învață prin experiență, implicare și cooperare.

Ne-am propus ca aceste modele să constituie nu doar exemple de organizare a unor activități extrașcolare, ci și surse de inspirație pentru cadrele didactice care doresc să inițieze proiecte educaționale relevante, adaptate nevoilor elevilor și realităților comunității. Fiecare proiect poate fi dezvoltat, completat sau integrat în oferta educațională a școlii, contribuind la construirea unui mediu educațional dinamic, incluziv și orientat spre formarea unor tineri responsabili și implicați.

Într-o perioadă în care școala este chemată să răspundă unor provocări tot mai diverse, proiectele educaționale oferă oportunitatea de a transforma învățarea într-o experiență semnificativă. Ele creează punți între discipline, stimulează colaborarea dintre profesori, valorifică resursele comunității și îi ajută pe elevi să înțeleagă că ceea ce învață poate avea un impact real asupra vieții lor și asupra celor din jur.

Șablon metodologic pentru modelele de proiecte educaționale

Fiecare proiect inclus în Capitolul III este prezentat după aceeași structură, pentru a facilita înțelegerea etapelor de proiectare și implementare și pentru a permite adaptarea acestuia la contextul fiecărei unități de învățământ.

1. Fișa de identitate a proiectului

- Titlul proiectului
- Domeniul educațional
- Tipul proiectului
- Nivelul de învățământ
- Perioada de desfășurare
- Durata
- Grupul țintă
- Beneficiari direcți și indirecți
- Parteneri educaționali
- Produse finale

2. Argument

Prezentarea contextului educațional și justificarea necesității proiectului, cu evidențierea beneficiilor pentru elevi și pentru comunitatea școlară.

3. Analiza nevoii educaționale

Identificarea nevoilor cărora proiectul le răspunde și argumentarea relevanței acestuia în raport cu particularitățile grupului țintă și cu prioritățile unității de învățământ.

4. Scopul proiectului

Formularea scopului general urmărit prin implementarea proiectului.

5. Obiective specifice

Obiective formulate clar, măsurabil și orientate spre dezvoltarea competențelor elevilor.

6. Competențe dezvoltate

Vor fi evidențiate competențele formate prin proiect, raportate la:

- profilul de formare al absolventului;
- competențele-cheie europene;
- competențele transversale dezvoltate prin activități extrașcolare.

7. Grupul țintă și partenerii

Descrierea beneficiarilor proiectului și a rolului fiecărui partener în implementarea activităților.

8. Descrierea activităților

Activitățile vor fi prezentate etapizat, evidențiindu-se scopul pedagogic al fiecărei etape.

Etapa I – Pregătirea proiectului

Etapa a II-a – Implementarea activităților

Etapa a III-a – Valorificarea rezultatelor

9. Calendarul activităților

Calendar orientativ, adaptabil în funcție de specificul unității de învățământ.

10. Resurse

Resursele vor fi grupate în patru categorii:

- resurse umane;
- resurse materiale;
- resurse financiare;
- resurse digitale.

11. Monitorizarea și evaluarea

Vor fi prezentate:

- metodele de monitorizare;
- instrumentele de evaluare;
- indicatorii de succes;
- modalitățile de colectare a feedbackului.

12. Diseminarea rezultatelor

Exemple de activități prin care proiectul este făcut cunoscut comunității școlare și altor instituții interesate.

13. Sustenabilitatea proiectului

Modalități prin care activitățile și rezultatele proiectului pot fi continuate și dezvoltate în anii următori.

MODEL DE PROIECT EDUCAȚIONAL NR. 1

TOAMNA – CULORI, GUSTURI ȘI TRADIȚII

Model de proiect interdisciplinar pentru promovarea patrimoniului cultural local, a educației pentru valori și a implicării comunitare

1. Fișa de identitate a proiectului

Element	Descriere
Domeniul educațional	Educație cultural-artistică, educație pentru cetățenie democratică, educație pentru valori, activități extrașcolare
Tipul proiectului	Proiect educațional interdisciplinar
Nivel de învățământ	Învățământ primar și gimnazial
Perioada de desfășurare	Octombrie – noiembrie
Durata	6–8 săptămâni
Grupul țintă	Elevii unității de învățământ
Beneficiari indirecți	Cadre didactice, părinți, comunitatea locală
Parteneri educaționali	Autorități ale administrației publice locale, instituții culturale, parohie, operatori economici, organizații neguvernamentale, reprezentanți ai comunității locale (în funcție de specificul fiecărei școli)
Produse finale	Festival tematic, expoziție cu lucrări și decorațiuni, carte digitală de rețete tradiționale, galerie foto și video, materiale de promovare

2. Argument

Activitățile extrașcolare oferă elevilor contexte autentice de învățare, în care cunoștințele dobândite la clasă sunt valorificate prin experiențe practice, colaborare și implicare în viața comunității. Dintre acestea, proiectele dedicate tradițiilor și patrimoniului cultural local

contribuie la dezvoltarea identității culturale, la cultivarea respectului pentru valorile comunității și la consolidarea relației dintre școală, familie și mediul social.

Anotimpul toamnei oferă numeroase oportunități educaționale. Bogăția recoltelor, diversitatea obiceiurilor locale, gastronomia tradițională și sărbătorile specifice acestei perioade pot constitui puncte de plecare pentru activități interdisciplinare care îmbină educația artistică, dezvoltarea competențelor de comunicare, utilizarea tehnologiei digitale și implicarea în acțiuni de voluntariat.

Proiectul **„Toamna – culori, gusturi și tradiții”** urmărește valorificarea acestor oportunități prin organizarea unor activități care stimulează creativitatea elevilor, dezvoltă spiritul de colaborare și încurajează participarea activă la viața comunității. Totodată, proiectul promovează învățarea prin experiență, oferind elevilor posibilitatea de a explora tradițiile locale, de a realiza produse originale și de a utiliza instrumente digitale pentru documentarea și promovarea rezultatelor.

Prin caracterul său interdisciplinar, proiectul facilitează colaborarea între cadre didactice din domenii diferite și creează contexte de învățare în care competențele formate în cadrul disciplinelor școlare sunt transferate în situații reale de viață. În același timp, activitățile propuse contribuie la dezvoltarea responsabilității sociale, a spiritului de inițiativă și a respectului față de patrimoniul cultural și față de valorile comunității.

3. Analiza nevoii educaționale

În contextul actual, elevii au acces la un volum foarte mare de informații și petrec o parte importantă din timpul liber în mediul digital. Deși tehnologia oferă numeroase oportunități de învățare și comunicare, există riscul diminuării interesului pentru tradițiile locale, pentru patrimoniul cultural și pentru activitățile desfășurate în comunitate.

Școala are responsabilitatea de a crea contexte educaționale care să valorifice resursele culturale locale și să îi apropie pe elevi de valorile autentice ale comunității din care fac parte. Activitățile extrașcolare dedicate tradițiilor populare contribuie la dezvoltarea sentimentului de apartenență, la consolidarea relațiilor dintre generații și la formarea unei atitudini de respect față de identitatea culturală.

În același timp, proiectele educaționale moderne trebuie să răspundă intereselor și nevoilor actuale ale elevilor. Din acest motiv, activitățile propuse îmbină experiențele practice cu utilizarea instrumentelor digitale. Documentarea activităților prin fotografii și materiale video,

realizarea unor prezentări multimedia sau elaborarea unei cărți digitale cu rețete tradiționale transformă tehnologia într-un instrument de învățare și de promovare a patrimoniului local.

Necesitatea implementării unui astfel de proiect este susținută și de importanța dezvoltării competențelor transversale, precum colaborarea, creativitatea, comunicarea, inițiativa și implicarea civică. Participarea elevilor la activități artistice, acțiuni caritabile și evenimente comunitare contribuie la formarea unor comportamente responsabile și la dezvoltarea unor relații pozitive între școală, familie și comunitate.

Proiectul răspunde astfel atât obiectivelor educației pentru valori și cetățenie activă, cât și nevoii de a crea experiențe de învățare autentice, relevante și atractive pentru elevii din învățământul primar și gimnazial.

4. Scopul proiectului

Crearea unui cadru educațional interdisciplinar care să valorifice patrimoniul cultural și tradițiile specifice anotimpului de toamnă, prin implicarea activă a elevilor în activități de învățare experiențială, de voluntariat, de creație artistică și de utilizare responsabilă a tehnologiei digitale, contribuind la dezvoltarea spiritului comunitar, a respectului pentru valorile locale și a competențelor necesare unei participări active în viața comunității.

5. Obiective specifice

La finalul implementării proiectului, se urmărește ca elevii:

1. **Să identifice și să valorifice elemente ale patrimoniului cultural local**, cunoscând tradiții, obiceiuri, produse și manifestări specifice anotimpului de toamnă.
2. **Să participe activ la organizarea și desfășurarea unor activități educative și comunitare**, dezvoltând comportamente bazate pe cooperare, responsabilitate și implicare civică.
3. **Să realizeze produse artistice și practice**, utilizând materiale naturale și tehnici variate de lucru, exprimându-și creativitatea și spiritul estetic.
4. **Să utilizeze instrumente digitale pentru documentarea, realizarea și promovarea activităților proiectului**, prin elaborarea de prezentări multimedia, afișe, albume foto, materiale video sau cărți digitale.

5. **Să manifeste atitudini de solidaritate și empatie**, prin participarea la activități cu caracter caritabil și prin implicarea în acțiuni desfășurate în beneficiul comunității.
6. **Să dezvolte competențe de comunicare și colaborare**, lucrând în echipe, asumându-și responsabilități și participând la luarea deciziilor în cadrul activităților proiectului.
7. **Să reflecteze asupra experiențelor de învățare parcurse**, identificând cunoștințele, competențele și valorile dobândite pe parcursul proiectului.

6. Competențe dezvoltate

Activitățile propuse contribuie la dezvoltarea unui ansamblu de competențe și atitudini care sprijină formarea elevilor atât din perspectivă școlară, cât și personală și socială.

Competențe de comunicare

- exprimarea ideilor și a opiniilor în contexte variate;
- prezentarea rezultatelor activităților în fața colegilor și a comunității;
- utilizarea unui limbaj adecvat în comunicarea orală, scrisă și digitală.

Competențe sociale și civice

- colaborarea în cadrul echipelor de lucru;
- asumarea responsabilităților individuale și colective;
- participarea activă la viața comunității școlare;
- dezvoltarea respectului față de diversitate, tradiții și patrimoniul cultural.

Competențe digitale

- utilizarea aplicațiilor digitale pentru realizarea de materiale informative și de promovare;
- organizarea și prelucrarea informațiilor în format digital;
- documentarea activităților prin fotografii, prezentări multimedia și materiale video;
- utilizarea responsabilă și etică a tehnologiei în scop educațional.

8. Descrierea activităților

ACTIVITATEA 1: Descoperim tradițiile și bogățiile toamnei

Proiectul debutează cu o serie de activități de informare și documentare dedicate tradițiilor și obiceiurilor specifice anotimpului de toamnă. Elevii vor participa la prezentări interactive, discuții tematice și activități de explorare a patrimoniului cultural local, având ocazia să

descopere semnificația sărbătorilor de toamnă, produsele specifice sezonului și obiceiurile păstrate în comunitate.

În cadrul activității pot fi valorificate fotografii de arhivă, obiecte tradiționale, materiale multimedia și mărturii ale membrilor comunității locale, pentru a crea contexte autentice de învățare.

Perioada: octombrie

Locul desfășurării: sălile de clasă, biblioteca școlii, muzeul local sau alte spații educaționale

Participanți: elevi, cadre didactice, invitați din comunitatea locală

ACTIVITATEA 2: Săptămâna fructelor și legumelor donate

Activitatea urmărește dezvoltarea spiritului de solidaritate și implicare civică prin participarea elevilor la campania de colectare și donare de fructe și legume destinate persoanelor aflate în dificultate.

Pe lângă colectarea produselor, elevii vor realiza materiale de promovare, vor documenta activitatea prin fotografii și înregistrări video și vor participa la pregătirea donațiilor, înțelegând importanța voluntariatului și a responsabilității față de comunitate.

Perioada: octombrie

Locul desfășurării: unitatea de învățământ și instituțiile partenere

Participanți: elevi, cadre didactice, părinți, reprezentanți ai comunității

ACTIVITATEA 3: Concursul „Cea mai reușită decorațiune de toamnă”

Elevii, individual sau în echipe, vor realiza decorațiuni inspirate din frumusețea și bogăția anotimpului de toamnă, utilizând materiale naturale și reciclabile. Concursul urmărește stimularea creativității, dezvoltarea spiritului estetic și promovarea lucrului în echipă.

Evaluarea lucrărilor va avea în vedere originalitatea, creativitatea, calitatea execuției și respectarea temei propuse.

Perioada: octombrie–noiembrie

Locul desfășurării: unitatea de învățământ

Participanți: elevi, cadre didactice, membri ai comisiei de evaluare

ACTIVITATEA 4: Atelierul „Rețete tradiționale de toamnă”

Elevii, împreună cu membrii familiei, vor identifica și vor realiza rețete specifice sezonului de toamnă, pe care le vor documenta cu ajutorul aplicațiilor digitale. Materialele realizate vor include fotografii, lista ingredientelor, modul de preparare și informații privind tradițiile culinare locale.

La finalul activității va fi realizată o carte digitală cu rețetele participante, care va constitui o resursă educațională și un mijloc de promovare a patrimoniului gastronomic local.

Perioada: noiembrie

Locul desfășurării: domiciliul elevilor, laboratorul de informatică

Participanți: elevi, părinți, cadre didactice

ACTIVITATEA 5: Festivalul „Toamna – culori, gusturi și tradiții"

Festivalul reprezintă activitatea de încheiere a proiectului și valorifică rezultatele obținute pe parcursul implementării. În cadrul evenimentului vor fi organizate expoziția de decorațiuni, prezentarea cărții digitale de rețete, momente artistice inspirate din tradițiile de toamnă și o galerie multimedia cu imagini din activitățile desfășurate.

Evenimentul oferă elevilor oportunitatea de a-și prezenta realizările în fața comunității și contribuie la consolidarea relației dintre școală, familie și partenerii educaționali.

Perioada: noiembrie

Locul desfășurării: sala de festivități sau curtea unității de învățământ

Participanți: elevi, cadre didactice, părinți, reprezentanți ai autorităților locale și ai instituțiilor partenere.

9. Calendarul activităților

Calendarul prezentat are caracter orientativ și poate fi adaptat în funcție de specificul unității de învățământ, de resursele disponibile și de perioada în care proiectul este implementat.

Perioada	**Activitatea**	**Responsabili**
Prima parte a lunii octombrie	Lansarea proiectului, constituirea echipelor de lucru, prezentarea regulamentului și promovarea activităților	Echipa de proiect
Octombrie	**Activitatea 1** – Descoperim tradițiile și bogățiile toamnei	Cadre didactice, elevi

Octombrie	**Activitatea 2** – Săptămâna fructelor și legumelor donate	Cadre didactice, elevi, părinți, parteneri
Octombrie – noiembrie	**Activitatea 3** – Concursul „Cea mai reușită decorațiune de toamnă”	Comisia de organizare și evaluare
Noiembrie	**Activitatea 4** – Atelierul „Rețete tradiționale de toamnă”	Cadre didactice, elevi, părinți
Sfârșitul lunii noiembrie	**Activitatea 5** – Festivalul „Toamna – culori, gusturi și tradiții”	Echipa de proiect și partenerii
Sfârșitul proiectului	Evaluarea activităților, diseminarea rezultatelor și completarea portofoliului proiectului	Echipa de proiect

10. Resurse

Implementarea proiectului presupune valorificarea integrată a resurselor existente la nivelul școlii și al comunității.

Resurse umane

- cadre didactice;
- elevi;
- părinți;
- reprezentanți ai autorităților locale;
- instituții partenere;
- voluntari și membri ai comunității.

Resurse materiale

- săli de clasă;
- laborator de informatică;
- videoproiector și echipamente multimedia;
- materiale pentru ateliere creative;
- materiale naturale și reciclabile;
- panouri pentru expoziții;
- consumabile.

Resurse digitale

- platforme educaționale;
- aplicații pentru realizarea de prezentări, afișe și materiale grafice;
- aparate foto și telefoane mobile utilizate în scop educațional;

- pagina web și rețelele sociale ale unității de învățământ.

Resurse financiare

Proiectul poate fi implementat prin utilizarea fondurilor proprii ale unității de învățământ, prin contribuția partenerilor, sponsorizări, donații sau alte surse legal constituite.

11. Monitorizarea și evaluarea

Monitorizarea proiectului se realizează pe întreaga perioadă de implementare, urmărindu-se gradul de participare a elevilor, respectarea calendarului și atingerea obiectivelor propuse.

Evaluarea are în vedere atât procesul de desfășurare a activităților, cât și calitatea produselor finale și impactul proiectului asupra beneficiarilor.

Instrumente utilizate

- fișe de observație;
- portofoliul proiectului;
- fotografii și materiale video;
- chestionare de feedback;
- interviuri și discuții de reflecție;
- produse realizate de elevi.

Indicatori de succes

- implicarea activă a elevilor în activitățile proiectului;
- realizarea tuturor activităților planificate;
- organizarea Festivalului Toamnei;
- elaborarea cărții digitale de rețete;
- organizarea expoziției tematice;
- participarea părinților și a partenerilor educaționali;
- promovarea rezultatelor în comunitate.

12. Diseminarea rezultatelor

Rezultatele proiectului vor fi valorificate și promovate prin intermediul unor activități de diseminare adresate comunității școlare și partenerilor educaționali.

Printre modalitățile de diseminare se pot regăsi:

- publicarea informațiilor pe pagina web și pe rețelele sociale ale școlii;
- realizarea unei galerii foto și video;

- organizarea unei expoziții cu produsele elevilor;
- prezentarea rezultatelor în cadrul Consiliului profesoral și al întâlnirilor cu părinții;
- publicarea materialelor în revista școlii sau în publicații educaționale;
- promovarea exemplelor de bună practică în cadrul cercurilor pedagogice, simpozioanelor și conferințelor dedicate educației.

13. Sustenabilitatea proiectului

Proiectul este conceput astfel încât rezultatele sale să poată fi valorificate și dezvoltate în anii școlari următori.

Activitățile pot deveni parte a tradiției unității de învățământ, fiind integrate anual în calendarul activităților extrașcolare.

Materialele digitale realizate în cadrul proiectului, precum cartea electronică de rețete, galeria multimedia sau prezentările realizate de elevi, pot constitui resurse educaționale utile pentru generațiile viitoare.

Experiența acumulată prin implementarea proiectului poate fi valorificată în inițierea unor noi parteneriate educaționale și în dezvoltarea unor proiecte interdisciplinare dedicate promovării patrimoniului cultural, educației pentru valori și implicării comunitare.

Elemente de bună practică

Proiectul reprezintă un exemplu de bună practică prin îmbinarea armonioasă a educației formale, nonformale și informale într-un demers educațional centrat pe elev.

Caracterul interdisciplinar al activităților facilitează colaborarea între cadre didactice din domenii diferite și creează contexte autentice de învățare, în care tradițiile locale sunt valorificate prin metode moderne și prin utilizarea responsabilă a tehnologiei digitale.

Implicarea elevilor în activități artistice, acțiuni de voluntariat, documentare digitală și evenimente comunitare contribuie la dezvoltarea competențelor-cheie, a spiritului civic și a respectului pentru patrimoniul cultural.

Flexibilitatea proiectului permite adaptarea acestuia la particularitățile fiecărei unități de învățământ, ceea ce îl recomandă ca model de organizare a activităților extrașcolare și a proiectelor educaționale.

MODEL DE PROIECT EDUCAȚIONAL NR. 2

DAR DIN DAR SE FACE RAI

Model de proiect interdisciplinar pentru dezvoltarea spiritului de solidaritate, voluntariat și implicare comunitară

1. Fișa de identitate a proiectului

Element	Descriere
Domeniul educațional	Educație pentru valori, educație civică, voluntariat și implicare comunitară
Tipul proiectului	Proiect educațional interdisciplinar cu caracter caritabil
Nivel de învățământ	Învățământ primar și gimnazial
Perioada de desfășurare	Noiembrie – decembrie
Durata	6–8 săptămâni
Grupul țintă	Elevii unității de învățământ
Beneficiari indirecți	Părinți, cadre didactice, comunitatea locală și beneficiarii campaniei caritabile
Parteneri educaționali	Autorități ale administrației publice locale, parohie, organizații neguvernamentale, agenți economici, reprezentanți ai comunității locale, mass-media locală
Produse finale	Târg caritabil de Crăciun, obiecte decorative și produse handmade, galerie foto și video, materiale de promovare, pachete de sprijin pentru beneficiari, portofoliul digital al proiectului

2. Argument

Crăciunul este una dintre cele mai importante sărbători ale anului, asociată cu bucuria de a dărui, grija față de aproapele și solidaritatea. Dincolo de dimensiunea sa spirituală și culturală, această perioadă oferă școlii oportunitatea de a organiza activități educaționale prin care elevii

înțeleg că gesturile de generozitate și implicarea în viața comunității pot produce schimbări reale în viața celor aflați în dificultate.

Educația pentru valori se construiește prin experiențe autentice, iar proiectele de voluntariat reprezintă contexte privilegiate în care elevii învață să colaboreze, să își asume responsabilități și să manifeste empatie. Participarea la organizarea unui târg caritabil îi implică în toate etapele unui demers comunitar: planificarea activităților, realizarea produselor, promovarea evenimentului, gestionarea resurselor și distribuirea ajutoarelor către beneficiari.

Proiectul **„Dar din dar se face rai”** propune un model de învățare prin implicare activă, în care fiecare elev contribuie, potrivit posibilităților și aptitudinilor sale, la atingerea unui scop comun. Confecționarea obiectelor decorative, realizarea produselor specifice sărbătorilor, utilizarea instrumentelor digitale pentru promovarea campaniei și colaborarea cu părinții și partenerii comunitari transformă activitățile proiectului în experiențe educaționale cu un puternic impact formativ.

În același timp, proiectul urmărește consolidarea relației dintre școală și comunitate, demonstrând că educația pentru solidaritate nu se rezumă la transmiterea unor valori teoretice, ci presupune participarea directă la acțiuni prin care elevii învață să ofere sprijin celor aflați în nevoie, cu respect, discreție și responsabilitate.

3. Analiza nevoii educaționale

În societatea contemporană, elevii sunt expuși unui ritm accelerat de schimbare, în care accentul cade adesea pe performanță individuală și consum. În acest context, școala are misiunea de a crea situații de învățare care să favorizeze dezvoltarea empatiei, a responsabilității sociale și a spiritului de voluntariat.

Experiențele educaționale desfășurate în afara activităților curriculare oferă elevilor posibilitatea de a înțelege problemele comunității și de a identifica modalități concrete prin care pot contribui la rezolvarea acestora. Implicarea în proiecte caritabile îi ajută să conștientizeze faptul că fiecare persoană poate avea un rol activ în sprijinirea celor aflați în dificultate și că gesturile de solidaritate capătă valoare atunci când sunt însoțite de respect și responsabilitate.

Totodată, proiectul răspunde nevoii de dezvoltare a competențelor de colaborare, comunicare și organizare, oferind elevilor oportunitatea de a lucra în echipă, de a participa la luarea deciziilor și de a utiliza tehnologia digitală pentru promovarea unei cauze sociale.

Prin implicarea părinților, a autorităților locale și a altor parteneri educaționali, proiectul contribuie la consolidarea relației dintre școală și comunitate și promovează o cultură a voluntariatului bazată pe implicare, respect și responsabilitate.

Prin urmare, proiectul răspunde atât nevoilor de dezvoltare personală și socială ale elevilor, cât și obiectivelor educației pentru cetățenie activă și pentru formarea unor comportamente prosociale, în acord cu valorile promovate de școala contemporană.

4. Scopul proiectului

Dezvoltarea spiritului de solidaritate, a responsabilității sociale și a comportamentelor prosociale prin implicarea activă a elevilor în organizarea și desfășurarea unui proiect caritabil, care îmbină voluntariatul, creativitatea, colaborarea și utilizarea responsabilă a tehnologiei digitale în sprijinul comunității.

5. Obiective specifice

La finalul implementării proiectului se urmărește ca elevii:

1. **Să înțeleagă importanța voluntariatului și a implicării comunitare**, prin participarea activă la organizarea și desfășurarea unei campanii caritabile.
2. **Să manifeste empatie, generozitate și respect față de persoanele aflate în dificultate**, dezvoltând comportamente bazate pe solidaritate și responsabilitate socială.
3. **Să realizeze produse creative** (ornamente, felicitări, decorațiuni, produse handmade și produse culinare specifice sărbătorilor), valorificând aptitudinile practice și artistice.
4. **Să utilizeze aplicații și instrumente digitale** pentru promovarea proiectului, realizarea materialelor informative și documentarea activităților desfășurate.
5. **Să-și dezvolte competențele de comunicare, organizare și colaborare**, prin asumarea unor responsabilități în cadrul echipelor de lucru.
6. **Să participe la organizarea unui eveniment caritabil**, înțelegând etapele planificării, promovării și desfășurării unei activități dedicate comunității.
7. **Să reflecteze asupra experienței de voluntariat**, identificând valorile și competențele dezvoltate pe parcursul proiectului.

6. Competențe dezvoltate

Competențe sociale și civice

- cooperarea în cadrul echipelor de lucru;
- asumarea responsabilităților individuale și colective;
- participarea activă la viața comunității;
- dezvoltarea spiritului de voluntariat și implicare civică.

Competențe de comunicare

- exprimarea clară și adecvată în contexte variate;
- promovarea proiectului prin mijloace tradiționale și digitale;
- dialogul și colaborarea cu partenerii educaționali și membrii comunității.

Competențe digitale

- realizarea de afișe, invitații și materiale promoționale digitale;
- utilizarea aplicațiilor pentru editarea fotografiilor și realizarea materialelor multimedia;
- promovarea responsabilă a activităților în mediul online;
- utilizarea tehnologiei pentru documentarea și arhivarea proiectului.

Competențe antreprenoriale

- planificarea și organizarea unui eveniment;
- gestionarea responsabilă a resurselor;
- luarea deciziilor și rezolvarea situațiilor apărute pe parcursul implementării;
- asumarea unor roluri în cadrul echipei.

Competențe culturale și artistice

- realizarea unor produse inspirate din simbolistica sărbătorilor de iarnă;
- valorificarea tradițiilor și obiceiurilor specifice Crăciunului;
- exprimarea creativității prin activități artistice și practice.

7. Grupul țintă și partenerii

Grupul țintă

Beneficiarii direcți ai proiectului sunt elevii din învățământul primar și gimnazial, care participă activ la toate etapele proiectului, de la conceperea și realizarea produselor destinate târgului caritabil până la organizarea evenimentului și pregătirea pachetelor pentru beneficiari.

Beneficiarii indirecți sunt părinții, cadrele didactice, reprezentanții comunității locale și persoanele sau familiile aflate în situații de vulnerabilitate socială, sprijinite prin intermediul campaniei.

Participarea elevilor la activitățile proiectului contribuie la dezvoltarea sentimentului de apartenență la comunitatea școlară și la conștientizarea faptului că fiecare gest de solidaritate poate avea un impact real asupra vieții celorlalți.

Partenerii educaționali

Succesul unui proiect caritabil depinde de colaborarea dintre școală și comunitate. În funcție de specificul fiecărei unități de învățământ, pot fi implicați:

- părinții elevilor;
- autoritățile administrației publice locale;
- parohia;
- organizații neguvernamentale și asociații de voluntariat;
- agenți economici locali;
- instituții de asistență socială;
- reprezentanți ai mass-mediei locale.

Partenerii pot sprijini proiectul prin identificarea beneficiarilor, promovarea campaniei, oferirea de sponsorizări sau materiale, precum și prin implicarea în organizarea și desfășurarea târgului caritabil.

8. Descrierea activităților

ACTIVITATEA 1: Lansarea campaniei „Dar din dar se face rai”

Proiectul debutează prin prezentarea obiectivelor și a activităților propuse, constituirea echipelor de lucru și repartizarea responsabilităților. În această etapă sunt identificați beneficiarii campaniei, în colaborare cu partenerii comunitari, și sunt stabilite modalitățile de implicare a elevilor, părinților și cadrelor didactice.

Totodată, sunt prezentate principiile care vor sta la baza proiectului: voluntariatul, respectarea demnității beneficiarilor, solidaritatea și responsabilitatea socială.

Perioada: noiembrie

Locul desfășurării: unitatea de învățământ

Participanți: elevi, cadre didactice, părinți, reprezentanți ai partenerilor educaționali.

ACTIVITATEA 2: Atelierul de creație „Daruri din suflet”

Elevii, coordonați de cadrele didactice și sprijiniți de părinți, realizează decorațiuni, ornamente, felicitări, aranjamente și alte obiecte specifice sărbătorilor de iarnă. Activitatea urmărește dezvoltarea creativității, a spiritului estetic și a colaborării, punând în valoare talentul și imaginația fiecărui participant.

Produsele realizate vor fi expuse și valorificate în cadrul târgului caritabil.

Perioada: noiembrie

Locul desfășurării: sălile de clasă și atelierele școlare

Participanți: elevi, cadre didactice, părinți.

ACTIVITATEA 3: Vestitori ai Crăciunului – tradiții, colinde și obiceiuri

În perioada premergătoare sărbătorii Crăciunului, elevii vor participa la activități dedicate cunoașterii și promovării tradițiilor și obiceiurilor specifice comunității locale și diferitelor regiuni ale țării. Prin prezentări tematice, ateliere de creație, audiții muzicale și momente artistice, elevii vor descoperi semnificația colindelor, simbolistica obiceiurilor de iarnă și importanța păstrării patrimoniului cultural și spiritual.

În colaborare cu parohia sau cu alte instituții culturale, poate fi organizat un program de colinde sau o activitate cultural-educativă, oferind elevilor ocazia de a valorifica tradițiile într-un cadru autentic și de a împărtăși bucuria sărbătorilor cu membrii comunității.

Perioada: noiembrie–decembrie

Locul desfășurării: unitatea de învățământ, biserica din comunitate sau alte spații culturale

Participanți: elevi, cadre didactice, reprezentanți ai parohiei, părinți și membri ai comunității.

ACTIVITATEA 4: Promovarea târgului caritabil

Pentru a asigura vizibilitatea proiectului și implicarea unui număr cât mai mare de participanți, elevii vor realiza materiale de promovare utilizând atât mijloace tradiționale, cât și instrumente digitale. Vor fi elaborate afișe, invitații, bannere, materiale grafice și postări destinate paginii web și rețelelor de socializare ale unității de învățământ.

Activitatea urmărește dezvoltarea competențelor digitale și de comunicare, precum și înțelegerea rolului pe care tehnologia îl poate avea în susținerea inițiativelor cu impact social.

Perioada: prima parte a lunii decembrie

Locul desfășurării: laboratorul de informatică și sălile de clasă

Participanți: elevi, cadre didactice.

ACTIVITATEA 5: Târgul caritabil de Crăciun

Momentul central al proiectului îl constituie organizarea Târgului caritabil de Crăciun, în cadrul căruia sunt prezentate și valorificate produsele realizate de elevi. Standurile amenajate oferă vizitatorilor posibilitatea de a achiziționa decorațiuni, felicitări, produse handmade și preparate specifice sărbătorilor, contribuind astfel la strângerea fondurilor necesare sprijinirii beneficiarilor campaniei.

Elevii participă la amenajarea spațiului, la prezentarea produselor și la interacțiunea cu vizitatorii, dezvoltându-și spiritul de inițiativă, responsabilitatea și abilitățile de comunicare.

Perioada: decembrie

Locul desfășurării: unitatea de învățământ

Participanți: elevi, cadre didactice, părinți, reprezentanți ai comunității și ai instituțiilor partenere.

ACTIVITATEA 6: Bucuria de a dărui

Fondurile obținute în urma târgului sunt utilizate pentru achiziționarea de îmbrăcăminte, încălțăminte, rechizite, jucării, produse alimentare și alte bunuri necesare beneficiarilor identificați la începutul proiectului.

Elevii participă la pregătirea și ambalarea pachetelor, iar, împreună cu profesorii și partenerii implicați, le oferă beneficiarilor într-un cadru caracterizat prin respect, discreție și responsabilitate.

Pe parcursul activității, accentul este pus pe valoarea gestului de a dărui și pe înțelegerea faptului că voluntariatul presupune implicare constantă, empatie și respect față de demnitatea fiecărei persoane.

Perioada: decembrie

Locul desfășurării: unitatea de învățământ și locația beneficiarilor

Participanți: elevi, cadre didactice, părinți și parteneri educaționali.

ACTIVITATEA 7: Gala voluntariatului – reflecție și recunoștință

Proiectul se încheie prin organizarea unei activități de reflecție și evaluare, în cadrul căreia sunt prezentate principalele momente ale campaniei, rezultatele obținute și experiențele trăite de

participanți. Sunt realizate prezentări multimedia, expoziții foto și materiale video care ilustrează etapele proiectului și impactul acestuia asupra comunității.

Evenimentul reprezintă și un prilej de recunoaștere a implicării elevilor, părinților și partenerilor educaționali, prin acordarea de diplome și mesaje de apreciere. În cadrul discuțiilor finale, elevii sunt încurajați să reflecteze asupra valorilor promovate și asupra modului în care experiența voluntariatului le-a influențat dezvoltarea personală.

Perioada: decembrie

Locul desfășurării: unitatea de învățământ

Participanți: elevi, cadre didactice, părinți, parteneri educaționali și reprezentanți ai comunității.

9. Calendarul activităților

Calendarul are caracter orientativ și poate fi adaptat în funcție de specificul unității de învățământ, de partenerii implicați și de perioada în care este implementat proiectul.

Perioada	**Activitatea**	**Responsabili**
Prima parte a lunii noiembrie	Lansarea proiectului, constituirea echipei de implementare, stabilirea responsabilităților și identificarea beneficiarilor	Echipa de proiect
Noiembrie	**Activitatea 1** – Lansarea campaniei „Dar din dar se face rai”	Cadre didactice, elevi
Noiembrie	**Activitatea 2** – Atelierul de creație „Daruri din suflet”	Cadre didactice, elevi, părinți
Sfârșitul lunii noiembrie – începutul lunii decembrie	**Activitatea 3** – Vestitori ai Crăciunului – tradiții, colinde și obiceiuri	Cadre didactice, parteneri educaționali
Prima parte a lunii decembrie	**Activitatea 4** – Promovarea târgului caritabil	Echipa de promovare
Decembrie	**Activitatea 5** – Târgul caritabil de Crăciun	Echipa de proiect, elevi, părinți, parteneri

Decembrie	**Activitatea 6** – Bucuria de a dărui	Cadre didactice, elevi, parteneri
Sfârșitul lunii decembrie	**Activitatea 7** – Gala voluntariatului – reflecție și recunoștință	Echipa de proiect

10. Resurse

Resurse umane

- cadre didactice;
- elevi;
- părinți;
- reprezentanți ai autorităților administrației publice locale;
- reprezentanți ai parohiei;
- instituții și organizații partenere;
- voluntari și membri ai comunității.

Resurse materiale

- materiale pentru realizarea ornamentelor și decorațiunilor;
- hârtie, carton, textile, materiale decorative și consumabile;
- ingrediente pentru prepararea produselor specifice sărbătorilor;
- mese expoziționale, standuri și panouri de prezentare;
- materiale pentru ambalarea cadourilor;
- mijloace audio-video.

Resurse digitale

- calculator, laptop, videoproiector;
- aparate foto și telefoane mobile utilizate în scop educațional;
- aplicații pentru realizarea afișelor și materialelor promoționale;
- platforme colaborative și aplicații pentru realizarea prezentărilor multimedia;
- pagina web și rețelele sociale ale unității de învățământ.

Resurse financiare

Proiectul poate fi susținut prin fondurile obținute în cadrul târgului caritabil, sponsorizări, donații, contribuția partenerilor sau alte surse legal constituite, cu respectarea legislației în vigoare.

11. Monitorizarea și evaluarea proiectului

Monitorizarea proiectului se realizează pe întreaga perioadă de implementare, urmărindu-se respectarea calendarului activităților, implicarea participanților și atingerea obiectivelor propuse.

Evaluarea vizează atât modul de desfășurare a activităților, cât și impactul acestora asupra elevilor și asupra comunității.

Instrumente de evaluare

- fișe de observație;
- portofoliul proiectului;
- fotografii și materiale video;
- chestionare de feedback pentru elevi, părinți și cadre didactice;
- jurnalul proiectului;
- produse realizate de elevi;
- analiza rezultatelor campaniei caritabile.

Indicatori de succes

- implicarea activă a elevilor în toate etapele proiectului;
- realizarea produselor destinate târgului caritabil;
- participarea comunității la eveniment;
- dezvoltarea parteneriatelor educaționale;
- sprijinirea beneficiarilor identificați;
- gradul de satisfacție al participanților;
- promovarea proiectului în comunitate și în mediul online.

12. Diseminarea rezultatelor

Rezultatele proiectului vor fi promovate atât în comunitatea școlară, cât și în comunitatea locală, cu scopul de a încuraja dezvoltarea unor inițiative similare și de a evidenția rolul educației pentru solidaritate și voluntariat.

Modalitățile de diseminare pot include:

- publicarea de articole și galerii foto pe pagina web și pe rețelele sociale ale școlii;
- realizarea unui material video de prezentare a proiectului;
- organizarea unei expoziții cu produsele realizate de elevi;
- prezentarea rezultatelor în cadrul ședințelor cu părinții și al Consiliului profesoral;
- participarea la cercuri pedagogice, simpozioane și conferințe dedicate schimbului de bune practici;

- includerea proiectului în portofoliul activităților reprezentative ale unității de învățământ.

13. Sustenabilitatea proiectului

Proiectul este conceput ca o inițiativă care poate fi organizată anual și integrată în calendarul activităților educative al unității de învățământ.

Experiența acumulată de elevi și cadrele didactice, parteneriatele dezvoltate și materialele elaborate pe parcursul implementării pot constitui baza unor noi proiecte dedicate voluntariatului, educației pentru valori și implicării comunitare.

Resursele digitale realizate (afișe, materiale promoționale, prezentări multimedia, galerii foto și video) pot fi reutilizate și adaptate pentru edițiile viitoare, iar rețeaua de colaborare construită între școală, familie și partenerii comunitari contribuie la consolidarea unei culturi organizaționale bazate pe solidaritate și responsabilitate socială.

Elemente de bună practică

Proiectul demonstrează că activitățile caritabile pot deveni contexte autentice de învățare, în care elevii își formează competențe și atitudini esențiale pentru integrarea activă în comunitate.

Caracterul interdisciplinar al proiectului permite valorificarea competențelor dobândite la diferite discipline de studiu, prin îmbinarea activităților practice, artistice, civice și digitale într-un demers educațional unitar.

Un element definitoriu al proiectului îl reprezintă implicarea tuturor actorilor educaționali – elevi, profesori, părinți și parteneri comunitari – în realizarea unui obiectiv comun, transformând școala într-un spațiu al solidarității și al responsabilității civice.

Prin accentul pus pe respectarea demnității beneficiarilor, pe voluntariat și pe reflecția asupra experienței trăite, proiectul contribuie la formarea unor comportamente prosociale durabile și poate constitui un model de bună practică pentru alte unități de învățământ.

MODEL DE PROIECT EDUCAȚIONAL NR. 3

ÎMPREUNĂ PENTRU O ȘCOALĂ FĂRĂ VIOLENȚĂ

Model de proiect educațional pentru prevenirea violenței, promovarea incluziunii și dezvoltarea unui climat școlar sigur

1. Fișa de identitate a proiectului

Element	**Descriere**
Domeniul educațional	Educație civică, educație pentru siguranță, prevenirea violenței, educație pentru sănătate și dezvoltare personală
Tipul proiectului	Proiect educațional interdisciplinar
Nivel de învățământ	Învățământ primar și gimnazial
Perioada de desfășurare	Octombrie – iunie
Durata	Un an școlar
Grupul țintă	Elevii unității de învățământ
Beneficiari indirecți	Cadre didactice, părinți, comunitatea locală și instituțiile partenere
Parteneri educaționali	Inspectoratul Școlar, Inspectoratul de Poliție – Biroul Siguranță Școlară, Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională, autorități publice locale, organizații neguvernamentale și alte instituții cu atribuții în domeniul educației preventive
Produse finale	Campanii de informare, materiale educaționale, concurs de creație, simpozion metodic, expoziție, gală de premiere, portofoliul digital al proiectului

2. Argument

Crearea unui climat școlar sigur reprezintă una dintre condițiile esențiale pentru desfășurarea unui proces educațional de calitate. În contextul actual, în care fenomene precum violența, bullyingul, discriminarea și cyberbullyingul afectează tot mai frecvent relațiile dintre copii și adolescenți, școala are responsabilitatea de a dezvolta programe educaționale care promovează respectul reciproc, dialogul și responsabilitatea.

Educația pentru prevenirea violenței nu poate fi redusă la transmiterea unor informații sau la aplicarea unor măsuri disciplinare. Formarea unor comportamente responsabile presupune implicarea elevilor în experiențe de învățare autentice, în care aceștia să participe activ la identificarea problemelor, la găsirea soluțiilor și la promovarea unor modele pozitive de relaționare.

Proiectul **„Împreună pentru o școală fără violență”** propune o abordare integrată, care îmbină activitățile de informare și prevenire cu voluntariatul, creația artistică, colaborarea interinstituțională și schimbul de bune practici. Prin implicarea elevilor, a profesorilor, a părinților și a partenerilor comunitari, proiectul contribuie la dezvoltarea unei culturi organizaționale bazate pe respect, incluziune, empatie și responsabilitate.

Activitățile desfășurate urmăresc nu doar reducerea comportamentelor de risc, ci și dezvoltarea competențelor sociale și civice, a spiritului de inițiativă și a capacității elevilor de a deveni promotori ai unui climat școlar pozitiv.

3. Analiza nevoii educaționale

Realitatea școlii contemporane evidențiază necesitatea dezvoltării unor programe educaționale care să răspundă provocărilor generate de violență, discriminare, excluziune și utilizarea necorespunzătoare a mediului digital. Apariția fenomenelor de cyberbullying, răspândirea rapidă a informațiilor în mediul online și influența rețelelor sociale impun dezvoltarea competențelor necesare unei comunicări responsabile și respectuoase.

În același timp, elevii au nevoie de contexte în care să își exerseze abilitățile de cooperare, mediere a conflictelor și implicare civică. Activitățile extrașcolare și proiectele educaționale oferă un cadru favorabil pentru formarea acestor competențe, deoarece încurajează participarea activă, învățarea prin experiență și colaborarea cu instituțiile comunității.

Proiectul răspunde acestor nevoi prin organizarea unor activități preventive, campanii de informare, acțiuni de voluntariat, concursuri de creație și evenimente de diseminare, oferind elevilor posibilitatea de a deveni actori ai schimbării în propria comunitate școlară.

Prin colaborarea dintre școală, familie și instituțiile partenere, proiectul contribuie la consolidarea unui mediu educațional caracterizat prin siguranță, respect reciproc, incluziune și participare activă.

4. Scopul proiectului

Dezvoltarea unui climat educațional sigur, incluziv și bazat pe respect reciproc prin implicarea elevilor, a cadrelor didactice, a părinților și a partenerilor comunitari în activități de prevenire a violenței, promovare a comportamentelor prosociale și formare a competențelor necesare unei conviețuiri armonioase în mediul școlar și în mediul online.

5. Obiective specifice

La finalul implementării proiectului se urmărește ca elevii:

1. **Să identifice formele de violență** (fizică, verbală, psihologică, relațională și online) și să cunoască modalități adecvate de prevenire și gestionare a acestora.
2. **Să dezvolte comportamente bazate pe respect, empatie și toleranță**, contribuind la crearea unui climat școlar pozitiv și incluziv.
3. **Să participe activ la campanii de informare și activități educative**, asumându-și rolul de promotori ai nonviolenței în comunitatea școlară.
4. **Să utilizeze responsabil tehnologia și mediul online**, conștientizând riscurile asociate cyberbullyingului și importanța respectării regulilor de siguranță digitală.
5. **Să își dezvolte competențele de comunicare, colaborare și rezolvare pașnică a conflictelor**, prin participarea la activități interactive și proiecte de echipă.
6. **Să valorifice creativitatea și competențele digitale** prin realizarea unor materiale de promovare, afișe, prezentări multimedia și produse artistice dedicate prevenirii violenței.

Să colaboreze cu instituțiile partenere, înțelegând rolul acestora în asigurarea siguranței copiilor și în promovarea drepturilor și responsabilităților cetățenilor.

6. Competențe dezvoltate

Competențe sociale și civice

- dezvoltarea relațiilor bazate pe respect și cooperare;
- asumarea responsabilității pentru propriul comportament;
- participarea activă la viața comunității școlare;

- implicarea în activități de voluntariat și educație civică.

Competențe de comunicare

- exprimarea opiniilor într-o manieră respectuoasă;
- ascultarea activă și dialogul constructiv;
- gestionarea conflictelor prin comunicare și mediere.

Competențe digitale

- utilizarea responsabilă și sigură a internetului;
- realizarea de materiale digitale pentru campanii educative;
- promovarea mesajelor de prevenire prin intermediul tehnologiei.

Competențe personale

- autocontrol și gestionarea emoțiilor;
- dezvoltarea empatiei și a inteligenței emoționale;
- luarea unor decizii responsabile în situații dificile.

7. Grupul țintă și partenerii

Grupul țintă

Beneficiarii direcți ai proiectului sunt elevii din învățământul primar și gimnazial, implicați în activități de informare, prevenire, voluntariat și promovare a unui climat școlar sigur.

Beneficiarii indirecți sunt cadrele didactice, părinții și întreaga comunitate școlară, care beneficiază de efectele unui mediu educațional bazat pe respect, comunicare și colaborare.

Partenerii educaționali

Implementarea proiectului presupune colaborarea cu instituții și organizații care desfășoară activități în domeniul siguranței și protecției copilului, precum:

- Inspectoratul Școlar Județean;
- Inspectoratul de Poliție Județean – Biroul Siguranță Școlară;
- Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională;
- autoritățile administrației publice locale;
- organizații neguvernamentale;
- instituții culturale și educaționale;
- reprezentanți ai mass-media locale;
- părinții și reprezentanții comunității locale.

Colaborarea dintre școală și partenerii educaționali facilitează organizarea unor activități relevante, adaptate nevoilor elevilor și contribuie la consolidarea unei rețele de sprijin pentru prevenirea violenței și promovarea unui climat școlar pozitiv.

8. Descrierea activităților

ACTIVITATEA 1: Lansarea campaniei „Împreună pentru o școală fără violență”

Proiectul debutează prin organizarea unui eveniment de lansare în cadrul căruia sunt prezentate obiectivele, activitățile și partenerii implicați. Elevii sunt informați cu privire la importanța prevenirii violenței și a promovării unui climat școlar bazat pe respect, dialog și cooperare.

În cadrul activității se constituie echipele de voluntari, se stabilesc responsabilitățile participanților și se elaborează calendarul de implementare al proiectului.

Perioada: octombrie

Locul desfășurării: unitatea de învățământ

Participanți: elevi, cadre didactice, reprezentanți ai instituțiilor partenere.

ACTIVITATEA 2: Ateliere interactive – Recunoaștem și prevenim violența

Elevii participă la ateliere tematice dedicate identificării diferitelor forme de violență (fizică, verbală, psihologică, relațională și online), cauzelor și consecințelor acestora. Activitățile utilizează metode interactive precum studiul de caz, jocul de rol, dezbaterea și învățarea prin cooperare, oferindu-le participanților oportunitatea de a identifica soluții pentru gestionarea situațiilor conflictuale.

Atelierele urmăresc dezvoltarea empatiei, a comunicării asertive și a capacității de rezolvare pașnică a conflictelor.

Perioada: octombrie – noiembrie

Locul desfășurării: sălile de clasă

Participanți: elevi și cadre didactice.

ACTIVITATEA 3: Siguranța în mediul digital – prevenirea cyberbullyingului

În contextul utilizării frecvente a tehnologiei de către copii și adolescenți, activitatea urmărește dezvoltarea competențelor necesare utilizării responsabile a mediului digital. În colaborare cu specialiști din cadrul instituțiilor partenere, elevii participă la prezentări, demonstrații și activități practice privind siguranța online, protejarea datelor personale, prevenirea cyberbullyingului și utilizarea responsabilă a rețelelor sociale.

Ca produs al activității, elevii pot realiza afișe digitale, prezentări multimedia, videoclipuri sau materiale informative destinate colegilor și părinților.

Perioada: noiembrie

Locul desfășurării: laboratorul de informatică

Participanți: elevi, profesori, reprezentanți ai Poliției și ai altor instituții partenere.

ACTIVITATEA 4: Concurs de creație „We All Fit In"

Elevii sunt invitați să își exprime viziunea asupra unei școli bazate pe respect, incluziune și nonviolență prin realizarea unor lucrări artistice și digitale.

Concursul poate include secțiuni precum:

- afiș;
- desen și pictură;
- fotografie;
- eseu;
- creație literară;
- prezentare multimedia;
- videoclip educativ;
- produs digital.

Lucrările sunt evaluate pe baza unor criterii transparente, care urmăresc originalitatea, creativitatea, relevanța mesajului și calitatea prezentării.

Cele mai valoroase creații sunt expuse în cadrul unei expoziții și promovate pe pagina web și pe canalele de comunicare ale unității de învățământ.

Perioada: ianuarie – februarie

Locul desfășurării: unitatea de învățământ și platformele digitale ale proiectului

Participanți: elevi și cadre didactice.

ACTIVITATEA 5: Împreună pentru comunitate – campanie de informare și voluntariat

Elevii, coordonați de cadrele didactice și sprijiniți de partenerii educaționali, organizează o campanie de informare privind prevenirea violenței și promovarea unui climat școlar pozitiv.

În cadrul campaniei sunt distribuite materiale informative, sunt organizate expoziții tematice, activități de tip „peer education", întâlniri cu părinții și reprezentanții comunității, precum și acțiuni de promovare în mediul online.

Prin implicarea directă în organizarea campaniei, elevii își dezvoltă spiritul civic, competențele de comunicare și capacitatea de a deveni promotori ai schimbării pozitive în comunitatea din care fac parte.

Perioada: februarie – martie

Locul desfășurării: unitatea de învățământ și comunitatea locală

Participanți: elevi, cadre didactice, părinți și instituții partenere.

ACTIVITATEA 6: Simpozion metodic „Bune practici în prevenirea violenței și promovarea unui climat școlar sigur și incluziv"

Cadrele didactice participante prezintă exemple de bune practici, proiecte educaționale și experiențe relevante privind prevenirea violenței, promovarea incluziunii și dezvoltarea unui climat educațional bazat pe respect și cooperare.

Lucrările pot fi reunite într-un volum electronic cu ISSN, contribuind la diseminarea experiențelor valoroase și la dezvoltarea unei comunități profesionale preocupate de promovarea educației pentru valori.

Perioada: martie

Locul desfășurării: unitatea de învățământ / format hibrid

Participanți: cadre didactice, consilieri școlari, reprezentanți ai instituțiilor partenere și invitați.

ACTIVITATEA 7: Expoziția și Gala „Împreună pentru o școală fără violență"

În cadrul evenimentului final sunt prezentate produsele realizate pe parcursul proiectului, sunt premiate cele mai apreciate lucrări și sunt evidențiate rezultatele obținute.

Evenimentul reprezintă și un moment de recunoaștere a implicării elevilor, profesorilor și partenerilor educaționali, contribuind la consolidarea motivației pentru participarea la viitoare proiecte educaționale.

Perioada: aprilie

Locul desfășurării: unitatea de învățământ

Participanți: elevi, cadre didactice, părinți, parteneri și reprezentanți ai comunității.

ACTIVITATEA 8: Evaluarea proiectului și diseminarea rezultatelor

Etapa finală cuprinde analiza rezultatelor proiectului, colectarea feedbackului din partea participanților și identificarea direcțiilor de dezvoltare pentru edițiile viitoare.

Rezultatele sunt promovate prin articole, materiale multimedia, comunicate de presă și prezentări în cadrul cercurilor pedagogice și al altor evenimente educaționale, în vederea valorificării experienței acumulate și a transferului de bune practici.

Perioada: mai – iunie

Locul desfășurării: unitatea de învățământ și platformele de comunicare ale proiectului

Participanți: echipa de proiect și partenerii educaționali.

9. Calendarul activităților

Calendarul are caracter orientativ și poate fi adaptat în funcție de specificul unității de învățământ și de perioada de implementare a proiectului.

Perioada	**Activitatea**	**Responsabili**
Octombrie	Lansarea proiectului și constituirea echipei de implementare	Echipa de proiect
Octombrie–Noiembrie	**Activitatea 1** – Lansarea campaniei „Împreună pentru o școală fără violență”	Cadre didactice, parteneri
Octombrie–Noiembrie	**Activitatea 2** – Ateliere interactive – Recunoaștem și prevenim violența	Cadre didactice, consilier școlar
Noiembrie	**Activitatea 3** – Siguranța în mediul digital – prevenirea cyberbullyingului	Profesori, Poliție, parteneri
Ianuarie–Februarie	**Activitatea 4** – Concursul de creație „We All Fit In”	Comisia de organizare
Februarie–Martie	**Activitatea 5** – Campanie de informare și voluntariat	Echipa de proiect
Martie	**Activitatea 6** – Simpozion metodic	Comitetul de organizare
Aprilie	**Activitatea 7** – Expoziția și Gala proiectului	Echipa de proiect
Mai–Iunie	**Activitatea 8** – Evaluarea proiectului și diseminarea rezultatelor	Echipa de implementare

10. Resurse

Resurse umane

- cadre didactice;
- elevi;
- consilierul școlar;
- reprezentanți ai Inspectoratului de Poliție – Biroul Siguranță Școlară;
- reprezentanți ai Centrului Județean de Resurse și Asistență Educațională;
- reprezentanți ai autorităților publice locale;
- părinți și voluntari;
- instituții și organizații partenere.

Resurse materiale

- săli de clasă și sala festivă;
- laboratorul de informatică;
- videoproiector, laptop, sistem audio;
- flipchart, markere și consumabile;
- materiale pentru realizarea afișelor și expozițiilor;
- diplome, mape și materiale promoționale.

Resurse digitale

- platforme educaționale și colaborative;
- aplicații pentru realizarea materialelor grafice și multimedia;
- platforme de videoconferință;
- pagina web și canalele de comunicare ale unității de învățământ;
- aplicații pentru elaborarea chestionarelor online.

Resurse financiare

Implementarea proiectului poate fi susținută prin fonduri proprii ale unității de învățământ, sponsorizări, donații, contribuția partenerilor sau alte surse legal constituite.

11. Monitorizarea și evaluarea proiectului

Monitorizarea proiectului se realizează pe întreaga perioadă de implementare, urmărindu-se respectarea calendarului, gradul de implicare al participanților și îndeplinirea obiectivelor stabilite.

Evaluarea are în vedere atât procesul de desfășurare a activităților, cât și impactul acestora asupra elevilor și asupra climatului educațional din unitatea de învățământ.

Instrumente de evaluare

- fișe de observație;

- portofoliul proiectului;
- produse realizate de elevi;
- fotografii și materiale video;
- chestionare de feedback adresate elevilor, părinților și cadrelor didactice;
- rapoarte de activitate;
- analiza statistică a participării la activități.

Indicatori de succes

- creșterea gradului de participare a elevilor la activitățile proiectului;
- diversitatea și calitatea produselor realizate;
- dezvoltarea colaborării dintre școală și instituțiile partenere;
- implicarea activă a părinților;
- promovarea unui climat școlar bazat pe respect și cooperare;
- gradul de satisfacție exprimat de participanți.

12. Diseminarea rezultatelor

Rezultatele proiectului vor fi valorificate prin:

- publicarea de articole pe pagina web și pe rețelele sociale ale unității de învățământ;
- realizarea unei galerii foto și a unui material video de prezentare;
- organizarea unei expoziții cu lucrările premiate;
- prezentarea rezultatelor în cadrul ședințelor cu părinții și al Consiliului profesoral;
- participarea la cercuri pedagogice, simpozioane și conferințe dedicate schimbului de bune practici;
- publicarea lucrărilor simpozionului într-un volum electronic.

13. Sustenabilitatea proiectului

Proiectul poate fi organizat anual și integrat în Calendarul activităților educative al unității de învățământ.

Materialele educaționale elaborate, resursele digitale, exemplele de bună practică și parteneriatele dezvoltate în cadrul proiectului constituie o bază solidă pentru desfășurarea unor ediții viitoare și pentru inițierea altor activități dedicate prevenirii violenței și promovării educației pentru valori.

Prin implicarea constantă a elevilor în activități de voluntariat, campanii de informare și proiecte colaborative, școala contribuie la consolidarea unei culturi organizaționale bazate pe respect, incluziune, responsabilitate și participare activă.

Elemente de bună practică

Proiectul promovează o abordare integrată a prevenirii violenței, bazată pe colaborarea dintre școală, familie și instituțiile comunității.

Caracterul interdisciplinar al activităților permite valorificarea competențelor dezvoltate la diferite discipline de studiu și facilitează învățarea prin experiență, cooperare și implicare civică.

Un element distinctiv îl reprezintă îmbinarea activităților preventive cu utilizarea responsabilă a tehnologiei digitale, concursul de creație, schimbul de bune practici între cadrele didactice și implicarea elevilor în campanii de voluntariat și educație între egali.

Modelul propus poate fi adaptat cu ușurință în funcție de particularitățile fiecărei unități de învățământ și poate constitui un reper metodologic pentru dezvoltarea unor inițiative similare.

MODEL DE PROIECT EDUCAȚIONAL NR. 4

ROMÂNIA ÎN SUFLETUL COPIILOR

Model de proiect educațional pentru promovarea identității naționale, a valorilor culturale și a memoriei istorice

1. Fișa de identitate a proiectului

Element	Descriere
Domeniul educațional	Educație pentru cetățenie democratică, educație patriotică, educație culturală și dezvoltare personală
Tipul proiectului	Proiect educațional interdisciplinar
Nivel de învățământ	Învățământ primar și gimnazial
Perioada de desfășurare	Octombrie – iunie
Durata	Un an școlar
Grupul țintă	Elevii unității de învățământ
Beneficiari indirecți	Cadre didactice, părinți, comunitatea locală
Parteneri educaționali	Autorități ale administrației publice locale, instituții de cultură, parohii, asociații culturale și de veterani, biblioteci, muzee, alte unități de învățământ
Produse finale	Programe artistice, expoziții tematice, albume digitale, prezentări multimedia, concursuri, materiale informative, portofoliul proiectului

2. Argument

Școala are un rol esențial în formarea identității culturale și civice a elevilor, oferindu-le contexte autentice prin care să cunoască istoria, valorile și tradițiile poporului român. Marcarea sărbătorilor naționale și a momentelor comemorative nu reprezintă doar o activitate festivă, ci o oportunitate de învățare prin experiență, de dezvoltare a respectului față de patrimoniul național și de înțelegere a semnificației unor evenimente care au contribuit la formarea statului român modern.

Într-o societate caracterizată de schimbări rapide și de influența tot mai puternică a mediului digital, elevii au nevoie de activități care să îi ajute să își cunoască rădăcinile culturale și istorice și să își dezvolte sentimentul apartenenței la comunitatea locală și națională. Valorificarea resurselor digitale, alături de activitățile artistice, culturale și comemorative, contribuie la creșterea interesului elevilor pentru istorie și la dezvoltarea competențelor de comunicare, colaborare și utilizare responsabilă a tehnologiei.

Proiectul **„România în sufletul copiilor”** propune o abordare interdisciplinară, în care activitățile dedicate principalelor sărbători naționale și comemorative sunt transformate în experiențe educaționale cu impact formativ, implicând elevii, cadrele didactice, familiile și partenerii comunitari.

3. Analiza nevoii educaționale

Formarea identității naționale și a comportamentului civic începe încă din primii ani de școală și se consolidează prin participarea elevilor la activități care valorifică patrimoniul istoric, cultural și spiritual al comunității. În contextul actual, dominat de accesul rapid la informație și de influența mediului online, este necesar ca elevii să fie sprijiniți în dezvoltarea unei înțelegeri corecte a istoriei naționale și a valorilor democratice.

Activitățile extrașcolare dedicate Zilei Naționale a României, Unirii Principatelor Române, Zilei Eroilor și altor momente cu semnificație istorică oferă oportunități pentru dezvoltarea competențelor civice, culturale și digitale. Participarea la ceremonii, expoziții, concursuri, vizite tematice și proiecte colaborative stimulează implicarea activă, responsabilitatea și respectul față de simbolurile naționale.

Prin colaborarea dintre școală, familie, autoritățile locale, instituțiile de cultură și reprezentanții cultelor religioase, proiectul contribuie la consolidarea legăturii dintre educația formală și comunitate, transformând sărbătorile naționale în veritabile contexte de învățare și formare a caracterului.

4. Scopul proiectului

Dezvoltarea sentimentului de apartenență la comunitatea locală și națională, formarea respectului față de valorile istorice, culturale și spirituale ale poporului român și stimularea participării active a elevilor la viața comunității prin organizarea unor activități educaționale dedicate principalelor sărbători naționale și comemorative.

5. Obiective specifice

Prin implementarea proiectului se urmărește ca elevii:

1. **Să cunoască semnificația principalelor sărbători naționale și comemorative** și să înțeleagă rolul acestora în păstrarea identității naționale.
2. **Să manifeste respect față de simbolurile naționale, patrimoniul cultural și memoria înaintașilor**, prin participarea activă la manifestările organizate în școală și în comunitate.
3. **Să își dezvolte competențele de comunicare și colaborare** prin implicarea în proiecte de echipă, programe artistice, concursuri și expoziții tematice.
4. **Să utilizeze creativ tehnologia digitală** pentru realizarea de prezentări multimedia, albume digitale, afișe, filme scurte și alte materiale educaționale dedicate valorilor naționale.
5. **Să participe la activități desfășurate în parteneriat cu instituțiile comunității**, înțelegând importanța implicării civice și a colaborării dintre școală și comunitate.
6. **Să valorifice tradițiile și patrimoniul local**, descoperind personalități, monumente și evenimente reprezentative pentru localitatea și județul în care trăiesc.

6. Competențe dezvoltate

Competențe civice și sociale

- asumarea valorilor democratice;
- respectarea simbolurilor și valorilor naționale;
- participarea responsabilă la viața comunității;
- dezvoltarea spiritului civic și a voluntariatului.

Competențe culturale

- cunoașterea patrimoniului istoric și cultural;
- aprecierea tradițiilor și obiceiurilor românești;
- dezvoltarea sensibilității față de valorile culturale și spirituale.

Competențe de comunicare

- exprimarea orală și scrisă în contexte culturale;
- argumentarea opiniilor;
- prezentarea rezultatelor activităților în fața unui public.

Competențe digitale

- realizarea de prezentări multimedia;

- utilizarea aplicațiilor pentru editare foto și video;
- elaborarea de materiale digitale cu caracter educativ;
- promovarea responsabilă a activităților în mediul online.

7. Grupul țintă și partenerii

Grupul țintă

Beneficiarii direcți sunt elevii din învățământul primar și gimnazial, implicați în activități artistice, culturale, civice și comemorative.

Beneficiarii indirecți sunt cadrele didactice, părinții, autoritățile locale și întreaga comunitate, care participă la promovarea valorilor naționale și la consolidarea relației dintre școală și comunitate.

Parteneri educaționali

Implementarea proiectului presupune colaborarea cu:

- autoritățile administrației publice locale;
- centre culturale și biblioteci;
- parohii și alte instituții de cult;
- alte unități de învățământ;

Prin implicarea acestor parteneri, elevii au posibilitatea de a participa la activități autentice, de a interacționa cu reprezentanți ai comunității și de a înțelege importanța păstrării memoriei istorice și a valorilor naționale.

8. Descrierea activităților

ACTIVITATEA 1: Lansarea proiectului „România în sufletul copiilor”

Proiectul debutează prin organizarea unei întâlniri de prezentare în cadrul căreia sunt comunicate obiectivele, calendarul activităților și instituțiile partenere. Elevii sunt invitați să descopere importanța cunoașterii istoriei, tradițiilor și valorilor naționale, fiind încurajați să participe activ la toate activitățile proiectului.

Cu acest prilej sunt constituite echipele de lucru, se stabilesc responsabilitățile participanților și sunt prezentate modalitățile de documentare și promovare a activităților prin intermediul tehnologiilor digitale.

Perioada: octombrie

Locul desfășurării: unitatea de învățământ

Participanți: elevi, cadre didactice, reprezentanți ai partenerilor educaționali.

ACTIVITATEA 2: „Suntem români!” – Activități dedicate Zilei Naționale a României

În preajma zilei de 1 Decembrie sunt organizate activități educative și cultural-artistice care evidențiază semnificația Marii Uniri și importanța unității naționale. Elevii participă la recitaluri de poezie și cântece patriotice, realizează expoziții tematice, prezentări multimedia, afișe și materiale digitale dedicate istoriei și simbolurilor naționale.

Activitatea poate fi completată prin amenajarea unui colț tematic, organizarea unei expoziții de carte istorică sau desfășurarea unor întâlniri cu personalități ale comunității locale.

Perioada: noiembrie

Locul desfășurării: unitatea de învățământ

Participanți: elevi, cadre didactice, părinți și invitați.

ACTIVITATEA 3: „Hora Unirii” – Activități dedicate Unirii Principatelor Române

Activitatea urmărește valorificarea momentului istoric reprezentat de Unirea Principatelor Române prin lecții interactive, prezentări tematice, concursuri de cultură generală, dramatizări și programe artistice.

Elevii realizează materiale informative și produse digitale prin care evidențiază personalitatea domnitorului Alexandru Ioan Cuza și importanța reformelor sale în procesul de modernizare a statului român.

La finalul activității poate fi organizată Hora Unirii, ca simbol al solidarității și al unității.

Perioada: ianuarie

Locul desfășurării: unitatea de învățământ

Participanți: elevi și cadre didactice.

ACTIVITATEA 4: „Eroii nu mor niciodată” – Activități dedicate Zilei Eroilor

În colaborare cu autoritățile locale, parohiile și alte instituții partenere, elevii participă la manifestări comemorative dedicate eroilor neamului.

Programul poate cuprinde ceremonii de depunere de coroane, momente de reculegere, programe artistice, prezentări despre eroii locali, vizitarea monumentelor comemorative și realizarea unor materiale multimedia prin care sunt valorificate informațiile culese.

Activitatea urmărește cultivarea respectului față de sacrificiul înaintașilor și dezvoltarea sentimentului de apartenență la comunitatea locală și națională.

Perioada: mai

Locul desfășurării: monumente comemorative, biserică, unitatea de învățământ

Participanți: elevi, cadre didactice, reprezentanți ai autorităților locale, ai cultelor religioase și ai instituțiilor partenere.

ACTIVITATEA 5: „România prin ochii copiilor” – Concurs interdisciplinar de creație artistică și digitală

Elevii sunt invitați să își exprime creativitatea prin realizarea unor lucrări inspirate de istoria, cultura și frumusețile României.

Concursul poate cuprinde următoarele secțiuni:

- desen și pictură;
- fotografie;
- eseu;
- creație literară;
- afiș;
- prezentare multimedia;
- videoclip;
- produs digital.

Lucrările sunt evaluate în funcție de originalitate, creativitate, relevanța mesajului și calitatea prezentării, iar cele mai reușite sunt promovate în cadrul expoziției finale și pe canalele de comunicare ale școlii.

Perioada: februarie–aprilie

Locul desfășurării: unitatea de învățământ și platformele digitale ale proiectului

Participanți: elevi și cadre didactice.

ACTIVITATEA 6: „Istoria prinde viață” – Vizite tematice și întâlniri cu reprezentanți ai comunității

Activitatea oferă elevilor posibilitatea de a învăța prin experiență directă, prin participarea la vizite de documentare la muzee, case memoriale, monumente istorice, biblioteci sau alte obiective culturale.

De asemenea, pot fi organizate întâlniri cu istorici, muzeografi, veterani, reprezentanți ai autorităților locale sau alte personalități ale comunității, care să prezinte elevilor evenimente și valori reprezentative pentru istoria locală și națională.

Perioada: pe parcursul implementării proiectului

Locul desfășurării: instituții culturale și obiective istorice

Participanți: elevi, cadre didactice și parteneri educaționali.

ACTIVITATEA 7: Expoziția și spectacolul „România în sufletul copiilor”

La finalul proiectului este organizat un eveniment dedicat valorificării produselor realizate de elevi pe parcursul activităților. Expoziția reunește lucrări artistice, fotografii, afișe, albume și materiale digitale, iar programul artistic include momente muzicale, recitări și scenete inspirate din istoria și cultura românească.

Evenimentul oferă cadrul pentru recunoașterea implicării elevilor și a contribuției partenerilor educaționali, consolidând relația dintre școală și comunitate.

Perioada: mai–iunie

Locul desfășurării: unitatea de învățământ sau un spațiu cultural din comunitate

Participanți: elevi, cadre didactice, părinți, parteneri și reprezentanți ai comunității locale.

ACTIVITATEA 8: Diseminarea rezultatelor și realizarea albumului digital al proiectului

În etapa finală sunt centralizate rezultatele proiectului și sunt realizate materiale de promovare și diseminare: album digital, galerie foto, materiale video, articole pentru site-ul școlii și pentru presa locală.

Produsele realizate constituie portofoliul proiectului și pot fi utilizate ca exemple de bună practică în cadrul cercurilor pedagogice, al întâlnirilor metodice și al altor activități de formare.

Perioada: iunie

Locul desfășurării: unitatea de învățământ și mediul online

Participanți: echipa de proiect și partenerii educaționali.

9. Calendarul activităților

Calendarul are caracter orientativ și poate fi adaptat în funcție de specificul unității de învățământ, de parteneriatele existente și de calendarul activităților educative.

Perioada	Activitatea	Responsabili
Octombrie	Constituirea echipei de proiect, stabilirea parteneriatelor și promovarea proiectului	Echipa de proiect
Octombrie	**Activitatea 1** – Lansarea proiectului „România în sufletul copiilor”	Echipa de proiect
Noiembrie	Pregătirea manifestărilor dedicate Zilei Naționale a României	Cadre didactice și elevi
Noiembrie	**Activitatea 2** – „Suntem români!” – Activități dedicate Zilei Naționale a României	Cadre didactice, elevi, parteneri
Ianuarie	**Activitatea 3** – „Hora Unirii” – Activități dedicate Unirii Principatelor Române	Cadre didactice și elevi
Februarie – Aprilie	**Activitatea 5** – „România prin ochii copiilor” – Concurs interdisciplinar de creație artistică și digitală	Comisia de organizare
Pe parcursul proiectului	**Activitatea 6** – „Istoria prinde viață” – Vizite tematice și întâlniri cu reprezentanți ai comunității	Echipa de proiect și partenerii educaționali
Mai	**Activitatea 4** – „Eroii nu mor niciodată” – Activități dedicate Zilei Eroilor	Cadre didactice, elevi și parteneri
Mai – Iunie	**Activitatea 7** – Expoziția și spectacolul „România în sufletul copiilor”	Echipa de proiect
Iunie	**Activitatea 8** – Diseminarea rezultatelor și realizarea albumului digital al proiectului	Echipa de proiect

10. Resurse

Resurse umane

- cadre didactice;
- elevi;
- părinți;
- reprezentanți ai autorităților administrației publice locale;
- reprezentanți ai instituțiilor de cultură;
- reprezentanți ai cultelor religioase;

- bibliotecari, muzeografi și istorici;
- reprezentanți ai asociațiilor culturale și ai instituțiilor partenere.

Resurse materiale

- săli de clasă și sala festivă;
- laboratorul de informatică;
- videoproiector, laptop, sistem audio;
- materiale pentru expoziții și ateliere creative;
- drapele, hărți, albume istorice și materiale documentare;
- diplome, afișe și materiale promoționale.

Resurse digitale

- platforme educaționale;
- aplicații pentru realizarea de prezentări multimedia, afișe și materiale video;
- pagina web și canalele de comunicare ale școlii;
- arhive digitale și resurse educaționale online.

Resurse financiare

Proiectul poate fi susținut din fondurile unității de învățământ, prin contribuția partenerilor educaționali, sponsorizări, donații sau alte surse legal constituite.

11. Monitorizarea și evaluarea proiectului

Monitorizarea se realizează pe întreaga perioadă de implementare și urmărește respectarea calendarului, gradul de implicare a participanților și atingerea obiectivelor propuse.

Evaluarea vizează atât procesul de desfășurare a activităților, cât și impactul acestora asupra dezvoltării competențelor civice, culturale și sociale ale elevilor.

Instrumente de evaluare

- fișe de observație;
- portofoliul proiectului;
- analiza produselor realizate de elevi;
- chestionare de feedback adresate elevilor, părinților și cadrelor didactice;
- fotografii și materiale video;
- rapoarte de activitate.

Indicatori de succes

- numărul elevilor implicați în activități;
- diversitatea și calitatea produselor realizate;

- gradul de participare a partenerilor educaționali;
- nivelul de implicare a comunității locale;
- vizibilitatea proiectului în mediul online și în presa locală;
- feedbackul pozitiv al participanților.

12. Diseminarea rezultatelor

Diseminarea reprezintă o etapă importantă a proiectului, prin care activitățile și produsele realizate de elevi sunt valorificate și promovate în comunitatea școlară și locală. Aceasta contribuie la creșterea vizibilității proiectului și la încurajarea implicării unui număr cât mai mare de elevi și parteneri în edițiile viitoare.

Rezultatele proiectului pot fi diseminate prin:

- publicarea de articole și materiale informative pe site-ul și pe pagina de socializare a unității de învățământ;
- realizarea unei galerii foto și a unui material video care să surprindă principalele momente ale proiectului;
- organizarea unei expoziții cu lucrările artistice, fotografiile și materialele digitale realizate de elevi;
- prezentarea proiectului în cadrul ședințelor Consiliului profesoral, al întâlnirilor cu părinții și al cercurilor pedagogice;
- participarea la simpozioane, conferințe și alte manifestări dedicate schimbului de bune practici;
- publicarea unui album digital al proiectului, care să reunească activitățile desfășurate și produsele realizate de elevi.

13. Sustenabilitatea proiectului

Proiectul este conceput ca un demers educațional cu caracter permanent, putând fi inclus anual în Calendarul activităților educative al unității de învățământ și adaptat în funcție de particularitățile fiecărei comunități școlare.

Parteneriatele dezvoltate cu autoritățile publice, instituțiile de cultură, parohiile, muzeele și organizațiile locale creează premisele continuării activităților și extinderii colaborării în cadrul altor proiecte educaționale.

Materialele realizate de elevi – prezentări multimedia, afișe, albume digitale, materiale video și expoziții – pot constitui o resursă educațională valoroasă pentru generațiile următoare și pot fi utilizate în activitățile dedicate sărbătorilor naționale și comemorative.

Prin caracterul său interdisciplinar și prin implicarea activă a elevilor, proiectul contribuie la consolidarea identității culturale, la dezvoltarea spiritului civic și la întărirea relației dintre școală și comunitate.

Elemente de bună practică

Proiectul propune o abordare modernă a educației patriotice, depășind modelul tradițional al serbărilor școlare și transformând sărbătorile naționale și comemorative în contexte autentice de învățare.

Activitățile sunt centrate pe participarea activă a elevilor, pe învățarea prin experiență și pe utilizarea creativă a tehnologiei digitale pentru documentarea, realizarea și promovarea produselor educaționale.

Un element de originalitate îl reprezintă valorificarea patrimoniului local prin implicarea elevilor în descoperirea monumentelor, personalităților și tradițiilor comunității, precum și colaborarea cu instituții și specialiști care pot oferi experiențe de învățare relevante.

De asemenea, proiectul promovează colaborarea dintre școală, familie și comunitate, contribuind la formarea unor cetățeni activi, responsabili și atașați valorilor democratice și identității naționale.

Capitolul IV

Instrumente practice și recomandări pentru organizarea activităților extrașcolare și a proiectelor educaționale

4.1. Managementul proiectelor educaționale în unitatea de învățământ

Succesul unui proiect educațional depinde nu doar de calitatea activităților propuse, ci și de modul în care acestea sunt planificate, organizate și coordonate. Un management eficient presupune colaborarea dintre cadrele didactice, elevi, părinți, conducerea unității de învățământ și partenerii educaționali, fiecare având un rol bine definit.

În etapa de pregătire este recomandată constituirea unei echipe de proiect, stabilirea responsabilităților și elaborarea unui calendar realist al activităților. Distribuirea clară a sarcinilor contribuie la eficientizarea activității și la evitarea suprapunerii responsabilităților.

În funcție de specificul proiectului, responsabilitățile pot fi repartizate astfel:

- coordonatorul proiectului – planifică și monitorizează implementarea proiectului;
- membrii echipei – organizează și desfășoară activitățile prevăzute;
- elevii – participă activ la organizarea și realizarea activităților, asumându-și responsabilități adaptate vârstei;
- părinții și partenerii – oferă sprijin logistic, material sau organizatoric, în funcție de specificul proiectului;
- conducerea unității de învățământ – asigură cadrul organizatoric și sprijină implementarea proiectului.

Pe parcursul desfășurării proiectului este importantă monitorizarea permanentă a activităților, identificarea eventualelor dificultăți și adaptarea planului de lucru atunci când situația o impune.

Recomandări practice

✓ Stabiliți obiective clare și realiste.

✓ Elaborați un calendar care să țină cont de programul școlar și de alte activități planificate.

✓ Implicați elevii în procesul de organizare, nu doar în desfășurarea activităților.

✓ Comunicați constant cu membrii echipei și cu partenerii implicați.

✓ Documentați fiecare etapă a proiectului prin fotografii, materiale video și documente relevante.

✓ Evaluați periodic progresul și adaptați activitățile atunci când este necesar.

Un management bine organizat contribuie la desfășurarea eficientă a proiectelor educaționale și la creșterea impactului acestora asupra elevilor și a comunității școlare.

4.2. Instrumente digitale utile în organizarea proiectelor educaționale

Transformarea digitală a educației oferă cadrelor didactice numeroase oportunități pentru planificarea, organizarea și promovarea activităților extrașcolare. Utilizarea responsabilă a instrumentelor digitale contribuie la eficientizarea activităților, facilitează colaborarea dintre participanți și permite valorificarea rezultatelor proiectelor într-un mod atractiv și accesibil.

În alegerea aplicațiilor digitale este recomandată utilizarea unor instrumente intuitive, gratuite sau disponibile prin licențele educaționale ale unității de învățământ, adaptate vârstei elevilor și obiectivelor proiectului.

Exemple de instrumente digitale și utilizarea acestora

Etapa proiectului	***Exemple de instrumente***	***Utilizare practică***
Planificare și comunicare	Google Calendar, Microsoft Outlook, WhatsApp, Microsoft Teams	stabilirea calendarului, comunicarea cu echipa de proiect și partenerii
Colectarea informațiilor	Google Forms, Microsoft Forms	înscrierea participanților, realizarea de chestionare și colectarea feedbackului
Realizarea materialelor promoționale	Canva, Adobe Express	afișe, invitații, bannere, diplome, postări pentru rețelele sociale

Realizarea produselor educaționale	Microsoft PowerPoint, Genially, Canva	prezentări interactive, postere digitale, infografice
Colaborare și stocarea documentelor	Google Drive, OneDrive	partajarea documentelor și organizarea portofoliului digital al proiectului
Documentarea activităților	telefon mobil, aparat foto, CapCut, Clipchamp	fotografii, montaje video, filme de prezentare
Diseminarea rezultatelor	site-ul școlii, pagina de Facebook, YouTube, Google Sites	promovarea activităților și valorificarea rezultatelor proiectului

Recomandări pentru utilizarea tehnologiei

✓ Selectați instrumentele digitale în funcție de scopul activității, evitând utilizarea lor excesivă.

✓ Respectați normele privind protecția datelor cu caracter personal și solicitați acordurile necesare pentru fotografiere și filmare, conform procedurilor aplicabile în unitatea de învățământ.

✓ Încurajați elevii să utilizeze tehnologia pentru documentare, colaborare și creație, dezvoltând competențele digitale într-un mod responsabil.

✓ Utilizați aplicații care permit colaborarea în timp real și accesul facil la resursele proiectului.

✓ Organizați toate documentele proiectului într-un portofoliu digital, ușor de actualizat și de consultat.

Integrarea tehnologiei în activitățile extrașcolare nu reprezintă un scop în sine, ci un mijloc prin care procesul educațional devine mai atractiv, mai eficient și mai apropiat de interesele și nevoile elevilor din societatea contemporană.

4.3. Utilizarea responsabilă a inteligenței artificiale în proiectele educaționale

Inteligența artificială (IA) oferă noi oportunități pentru proiectarea și desfășurarea activităților educaționale, facilitând accesul la informații, realizarea materialelor didactice și

dezvoltarea unor produse digitale atractive. Utilizată în mod responsabil, aceasta poate deveni un instrument valoros pentru cadrele didactice și elevi, fără a înlocui creativitatea, gândirea critică și implicarea activă în procesul de învățare.

În cadrul proiectelor educaționale, aplicațiile bazate pe inteligență artificială pot sprijini documentarea, organizarea informațiilor, redactarea unor materiale, realizarea prezentărilor, generarea de imagini ilustrative sau planificarea activităților. Cu toate acestea, utilizarea lor trebuie să respecte principiile etice și normele privind protecția datelor și drepturile de autor.

Exemple de utilizare

- elaborarea unor schițe de proiect sau a unor planuri de activități;
- realizarea de prezentări și materiale informative;
- generarea de imagini și ilustrații pentru afișe sau expoziții;
- formularea de întrebări pentru chestionare și fișe de lucru;
- adaptarea textelor la nivelul de înțelegere al elevilor;
- sprijinirea documentării și sintetizării informațiilor din surse diverse;
- traducerea și adaptarea unor materiale educaționale.

Recomandări pentru utilizarea responsabilă

✓ Utilizați aplicațiile de inteligență artificială ca instrument de sprijin, nu ca înlocuitor al activității intelectuale.

✓ Verificați întotdeauna corectitudinea și actualitatea informațiilor generate.

✓ Încurajați elevii să analizeze critic răspunsurile oferite și să compare informațiile cu surse credibile.

✓ Respectați normele privind protecția datelor cu caracter personal și evitați introducerea în aplicațiile IA a informațiilor confidențiale despre elevi sau cadre didactice.

✓ Menționați, atunci când este cazul, utilizarea instrumentelor de inteligență artificială în realizarea materialelor educaționale, promovând transparența și integritatea academică.

✓ Combinați utilizarea inteligenței artificiale cu activități practice, colaborative și creative, astfel încât elevii să își dezvolte competențele de analiză, comunicare și rezolvare de probleme.

Repere etice

Utilizarea inteligenței artificiale în educație trebuie să fie ghidată de valori precum responsabilitatea, onestitatea, echitatea și respectul pentru drepturile de autor. Rolul profesorului rămâne esențial în selectarea resurselor, validarea informațiilor și orientarea elevilor către o utilizare conștientă și critică a noilor tehnologii.

În contextul transformării digitale a educației, dezvoltarea competențelor de utilizare responsabilă a inteligenței artificiale reprezintă o componentă importantă a formării elevilor pentru o participare activă și responsabilă în societatea contemporană.

4.4. Promovarea și diseminarea proiectelor educaționale

Promovarea și diseminarea reprezintă componente importante ale unui proiect educațional, contribuind la creșterea vizibilității activităților desfășurate, la valorizarea rezultatelor obținute și la consolidarea relației dintre școală și comunitate. O bună promovare încurajează implicarea elevilor, facilitează dezvoltarea de noi parteneriate și poate constitui o sursă de inspirație pentru alte cadre didactice.

În etapa de planificare a proiectului este recomandată stabilirea unei strategii de promovare, care să includă atât modalitățile de informare a grupului țintă, cât și acțiunile de diseminare a rezultatelor.

Modalități de promovare

- realizarea unui afiș sau a unei identități vizuale a proiectului;
- publicarea informațiilor pe site-ul unității de învățământ;
- promovarea activităților pe paginile oficiale de socializare ale școlii;
- transmiterea de comunicate către presa locală;
- distribuirea invitațiilor către parteneri și membrii comunității;
- realizarea unor materiale informative (pliante, bannere, prezentări digitale).

Modalități de diseminare

- organizarea unei expoziții cu produsele realizate de elevi;
- realizarea unui album foto sau a unui material video de prezentare;
- publicarea unui articol în revista școlii sau în presa locală;
- prezentarea rezultatelor în cadrul cercurilor pedagogice, consiliilor profesorale sau al întâlnirilor metodice;
- participarea la simpozioane și schimburi de bune practici;
- realizarea unui portofoliu digital al proiectului, accesibil cadrelor didactice și partenerilor.

Recomandări practice

✓ Promovați proiectul încă din etapa de pregătire, nu doar la finalul acestuia.

✓ Respectați regulile privind protecția datelor cu caracter personal și utilizați fotografii sau materiale video doar cu respectarea procedurilor aplicabile în unitatea de învățământ.

✓ Evidențiați implicarea elevilor și contribuția partenerilor educaționali în toate materialele de promovare.

✓ Utilizați imagini și materiale grafice de calitate, însoțite de descrieri clare și relevante.

✓ Păstrați într-un portofoliu digital toate materialele realizate pe parcursul proiectului, acestea putând constitui exemple de bună practică și resurse utile pentru activitățile viitoare.

Promovarea și diseminarea nu reprezintă doar o modalitate de prezentare a rezultatelor, ci și un mijloc de consolidare a imaginii unității de învățământ și de valorificare a experiențelor educaționale care pot inspira și alte comunități școlare.

Capitolul V

Exemple de activități extrașcolare pentru educația pentru valori în era digitală

Activitățile extrașcolare completează demersul educațional desfășurat în cadrul orelor de curs și oferă elevilor oportunitatea de a învăța prin experiență, colaborare și implicare activă. Acestea contribuie la dezvoltarea competențelor sociale, civice, digitale și culturale, valorificând interesele elevilor și resursele comunității.

Exemplele prezentate în acest capitol au caracter orientativ și pot fi adaptate în funcție de nivelul de învățământ, specificul unității școlare, resursele disponibile și obiectivele urmărite de cadrele didactice. Fiecare activitate este concepută astfel încât să poată fi organizată independent sau integrată într-un proiect educațional mai amplu, într-o săptămână tematică sau în programele naționale dedicate activităților extrașcolare.

Activitatea 5.1. Echilibru digital – o zi pentru conexiuni reale

Domeniul educațional: Educație digitală și dezvoltare personală

Durata: 2–3 ore

Grup țintă: Elevii din ciclul gimnazial (activitatea poate fi adaptată și pentru ciclul primar sau liceal).

Scop

Conștientizarea importanței utilizării echilibrate și responsabile a tehnologiei și dezvoltarea relațiilor interpersonale prin implicarea elevilor în activități de comunicare, colaborare și petrecere a timpului liber fără utilizarea telefonului mobil.

Obiective

- dezvoltarea capacității de autoreglare a timpului petrecut în mediul digital;
- stimularea comunicării directe și a cooperării între elevi;
- promovarea unui stil de viață echilibrat, care îmbină utilizarea tehnologiei cu activitățile recreative și sociale;
- conștientizarea avantajelor și limitelor utilizării dispozitivelor mobile.

Descrierea activității

Activitatea debutează printr-o scurtă discuție privind rolul tehnologiei în viața de zi cu zi și impactul acesteia asupra comunicării, învățării și timpului liber. Elevii sunt provocați să participe, pe durata activității, la o experiență în care telefoanele mobile sunt lăsate deoparte, iar atenția este orientată către interacțiunea directă cu colegii.

În continuare, elevii participă la activități de echipă, jocuri de cooperare, exerciții de comunicare, provocări creative, ateliere artistice sau sportive, în funcție de resursele disponibile și de vârsta participanților. La final, aceștia reflectează asupra experienței și discută despre modalitățile prin care pot menține un echilibru între activitățile din mediul online și cele din viața reală.

Resurse necesare

- materiale pentru jocuri și activități de echipă;
- flipchart sau tablă;
- fișe de reflecție;
- materiale sportive sau artistice (opțional).

Rezultate așteptate

- dezvoltarea abilităților de comunicare și colaborare;
- conștientizarea importanței utilizării responsabile a tehnologiei;
- consolidarea relațiilor dintre elevi;
- identificarea unor modalități sănătoase de petrecere a timpului liber.

Posibilități de adaptare

Activitatea poate fi organizată în cadrul programelor **„Școala Altfel”**, **„Săptămâna Verde”**, în cadrul orelor de dirigenție sau ca activitate extrașcolară dedicată educației digitale și dezvoltării personale. De asemenea, poate fi extinsă prin implicarea părinților într-o provocare de familie privind utilizarea echilibrată a tehnologiei pe parcursul unei zile.

Activitatea 5.2. Detectivii informației – Cum recunoaștem știrile false?

Domeniul educațional: Educație media și cetățenie digitală

Durata: 2 ore

Grup țintă: Elevii din ciclul gimnazial (activitatea poate fi adaptată și pentru ciclul liceal).

Scop

Dezvoltarea gândirii critice și a competențelor de analiză a informațiilor din mediul online, prin identificarea și evaluarea credibilității surselor de informare.

Obiective

- dezvoltarea capacității de analiză critică a informațiilor din mediul digital;
- identificarea caracteristicilor știrilor false și ale dezinformării;
- formarea unor deprinderi de verificare a surselor de informare;
- promovarea unui comportament responsabil în utilizarea și distribuirea informațiilor din mediul online.

Descrierea activității

Activitatea începe printr-o discuție despre modul în care elevii se informează în viața de zi cu zi și despre principalele surse de știri pe care le utilizează. Profesorul prezintă exemple de articole, imagini sau postări din mediul online, unele provenind din surse credibile, iar altele conținând informații false sau înșelătoare.

Organizați în echipe, elevii analizează materialele primite și identifică indicii care pot demonstra credibilitatea sau lipsa de credibilitate a informațiilor: autorul, sursa, data publicării, limbajul utilizat, existența dovezilor sau a altor surse care confirmă informația.

La final, fiecare echipă prezintă concluziile și formulează recomandări privind verificarea informațiilor înainte de distribuirea acestora în mediul online. Activitatea se încheie prin elaborarea unui scurt „Ghid al utilizatorului responsabil de informații”, realizat colaborativ.

Resurse necesare

- calculator și videoproiector;
- conexiune la internet (opțional);
- exemple de articole și postări din mediul online;
- fișe de lucru;
- flipchart sau tablă interactivă.

Rezultate așteptate

- dezvoltarea gândirii critice și a competențelor de alfabetizare media;
- creșterea responsabilității în utilizarea informațiilor din mediul digital;
- realizarea unui ghid cu recomandări pentru verificarea informațiilor;

- consolidarea competențelor de colaborare și argumentare.

Posibilități de adaptare

Activitatea poate fi desfășurată în cadrul orelor de consiliere și dezvoltare personală, al programelor **„Școala Altfel”**, **„Săptămâna Verde”** sau integrată în proiecte dedicate educației digitale și cetățeniei responsabile. În funcție de nivelul de vârstă al elevilor, exemplele utilizate și gradul de dificultate al sarcinilor pot fi adaptate, iar activitatea poate fi completată prin realizarea unor materiale de informare destinate comunității școlare.

Activitatea 5.4. Voluntar pentru comunitate

Domeniul educațional: Educație civică și voluntariat

Durata: 2–4 ore

Grup țintă: Elevii din ciclul gimnazial

Scop

Dezvoltarea spiritului civic, a responsabilității sociale și a implicării active în viața comunității prin desfășurarea unor activități de voluntariat.

Obiective

- dezvoltarea empatiei și a spiritului de solidaritate;
- stimularea implicării elevilor în rezolvarea unor nevoi ale comunității;
- formarea deprinderilor de lucru în echipă și de comunicare;
- promovarea valorilor civice și a voluntariatului.

Descrierea activității

Activitatea începe prin identificarea unei nevoi existente în comunitate, în colaborare cu autoritățile locale sau cu partenerii educaționali. În funcție de context, elevii pot participa la acțiuni de ecologizare, amenajarea unui spațiu public, colectarea de produse pentru persoane aflate în dificultate, sprijinirea unor instituții sociale, plantări de arbori sau alte activități de interes comunitar.

Înaintea desfășurării activității sunt prezentate principiile voluntariatului și importanța implicării civice. După finalizarea acțiunii, elevii participă la o sesiune de reflecție în care discută despre experiența trăită, dificultățile întâmpinate și impactul pe care l-au avut asupra comunității.

Resurse necesare

- materiale specifice activității desfășurate;
- echipamente de protecție, dacă este cazul;
- materiale informative;
- aparat foto sau telefon mobil pentru documentarea activității.

Rezultate așteptate

- implicarea activă a elevilor în viața comunității;
- dezvoltarea spiritului de inițiativă și a responsabilității sociale;
- consolidarea relațiilor dintre școală și comunitatea locală;
- promovarea voluntariatului ca modalitate de implicare civică.

Posibilități de adaptare

Activitatea poate fi organizată cu ocazia **Zilei Internaționale a Voluntarilor**, în cadrul programelor **„Școala Altfel”** sau **„Săptămâna Verde”**, precum și în parteneriat cu autoritățile administrației publice locale, organizații neguvernamentale, instituții culturale, unități de cult sau alte organizații din comunitate.

Activitatea 5.5. Descoperim patrimoniul local

Domeniul educațional: Educație pentru patrimoniu cultural și identitate locală

Durata: 2–4 ore

Grup țintă: Elevii din ciclul gimnazial (activitatea poate fi adaptată și pentru ciclul primar sau liceal)

Scop

Dezvoltarea respectului față de patrimoniul cultural și istoric local prin implicarea elevilor în activități de documentare, explorare și promovare a valorilor comunității.

Obiective

- cunoașterea principalelor obiective istorice, culturale și religioase din localitate;
- dezvoltarea spiritului de apartenență la comunitatea locală;
- formarea competențelor de documentare și comunicare;
- promovarea patrimoniului local prin utilizarea instrumentelor digitale.

Descrierea activității

Activitatea începe prin prezentarea patrimoniului local și a importanței păstrării valorilor culturale. Organizați în echipe, elevii aleg câte un obiectiv reprezentativ (biserică, monument, muzeu, clădire istorică, personalitate locală sau tradiție specifică zonei) și realizează o scurtă documentare folosind surse bibliografice, arhive locale sau interviuri cu membri ai comunității.

Rezultatele documentării sunt valorificate prin realizarea unor afișe, prezentări digitale, pliante, materiale video sau hărți interactive, care sunt expuse în școală ori publicate pe pagina web sau pe platformele de comunicare ale unității de învățământ.

Resurse necesare

- calculator și acces la internet;
- aparat foto sau telefon mobil;
- materiale informative și bibliografice;
- aplicații pentru realizarea prezentărilor și materialelor digitale.

Rezultate așteptate

- dezvoltarea interesului pentru patrimoniul cultural local;
- realizarea unor materiale informative și de promovare;
- consolidarea competențelor digitale și de comunicare;
- implicarea elevilor în valorificarea identității locale.

Posibilități de adaptare

Activitatea poate fi organizată cu ocazia **Zilei Culturii Naționale**, **Zilelor Europene ale Patrimoniului**, în cadrul programelor **„Școala Altfel”** sau integrată în proiecte dedicate tradițiilor, istoriei locale și educației culturale. În funcție de resursele disponibile, poate include vizite de documentare, întâlniri cu reprezentanți ai instituțiilor culturale sau realizarea unei expoziții dedicate patrimoniului local.

Activitatea 5.6. Cartea prinde viață – atelier de lectură creativă

Domeniul educațional: Educație pentru lectură și dezvoltare personală

Durata: 2–3 ore

Grup țintă: Elevii din ciclul gimnazial

Scop

Dezvoltarea interesului pentru lectură și stimularea creativității elevilor prin valorificarea operelor literare cu ajutorul metodelor interactive și al instrumentelor digitale.

Obiective

- cultivarea plăcerii de a citi și de a împărtăși experiențe de lectură;
- dezvoltarea competențelor de comunicare orală și scrisă;
- stimularea creativității prin realizarea unor produse originale inspirate din lecturile parcurse;
- utilizarea responsabilă a tehnologiei pentru promovarea cărților și a lecturii.

Descrierea activității

Activitatea începe prin prezentarea unei cărți sau a unei teme de lectură, urmată de o discuție liberă despre personaje, întâmplări și mesajul transmis de autor. Elevii, organizați în echipe, aleg o modalitate creativă de promovare a cărții: realizarea unui afiș, a unei prezentări digitale, a unui book trailer, a unui podcast, a unui jurnal de lectură sau a unei benzi desenate inspirate din text.

Produsele realizate sunt prezentate în cadrul unei expoziții sau al unei sesiuni de promovare a lecturii, iar cele mai reușite pot fi publicate pe site-ul școlii, în revista școlii sau pe platformele educaționale utilizate de unitatea de învățământ.

Resurse necesare

- cărți din biblioteca școlii sau din biblioteca personală;
- calculator, tabletă sau telefon mobil;
- videoproiector;
- aplicații pentru realizarea prezentărilor și a materialelor multimedia;
- materiale pentru afișe și expoziții.

Rezultate așteptate

- creșterea interesului pentru lectură;
- dezvoltarea competențelor de exprimare și argumentare;
- realizarea unor produse creative de promovare a cărților;
- dezvoltarea competențelor digitale și a lucrului în echipă.

Posibilități de adaptare

Activitatea poate fi organizată cu ocazia **Zilei Internaționale a Cărții**, în cadrul programelor **„Școala Altfel”**, al cluburilor de lectură sau integrată în proiecte dedicate

promovării lecturii. În funcție de vârsta elevilor, produsele finale pot lua forma unor expoziții, prezentări multimedia, podcasturi, scurte materiale video sau recomandări de lectură realizate de elevi.

Activitatea 5.7. Meserii pentru viitor

Domeniul educațional: Orientare școlară și profesională

Durata: 2–3 ore

Grup țintă: Elevii din ciclul gimnazial (activitatea poate fi adaptată și pentru ciclul liceal)

Scop

Sprijinirea elevilor în procesul de autocunoaștere și orientare școlară și profesională prin explorarea diferitelor domenii de activitate și a competențelor necesare profesiilor viitorului.

Obiective

- dezvoltarea capacității de autocunoaștere și identificare a intereselor profesionale;
- familiarizarea elevilor cu diversitatea profesiilor și a traseelor educaționale;
- dezvoltarea competențelor de comunicare și lucru în echipă;
- stimularea interesului pentru învățarea pe tot parcursul vieții și adaptarea la schimbările pieței muncii.

Descrierea activității

Activitatea debutează printr-o discuție despre schimbările produse de dezvoltarea tehnologiei și despre modul în care acestea influențează profesiile actuale și pe cele ale viitorului. Elevii sunt invitați să reflecteze asupra propriilor interese, aptitudini și aspirații profesionale.

Organizați în echipe, elevii aleg o profesie și realizează o scurtă prezentare privind responsabilitățile specifice, competențele necesare, studiile recomandate și oportunitățile de dezvoltare. Activitatea poate fi completată prin întâlniri cu reprezentanți ai diferitelor profesii, vizite la agenți economici sau instituții publice ori prin organizarea unui târg al meseriilor în cadrul școlii.

La final, fiecare echipă își prezintă concluziile, iar elevii discută despre importanța dezvoltării competențelor personale și profesionale într-o societate aflată în continuă schimbare.

Resurse necesare

- calculator și videoproiector;
- materiale informative despre profesii;
- platforme educaționale și resurse online;
- invitați din diferite domenii de activitate (opțional).

Rezultate așteptate

- dezvoltarea interesului pentru planificarea carierei;
- îmbunătățirea capacității de autocunoaștere și luare a deciziilor;
- realizarea unor prezentări privind profesiile analizate;
- consolidarea colaborării dintre școală și comunitatea locală.

Posibilități de adaptare

Activitatea poate fi organizată în cadrul programelor **„Școala Altfel”**, al orelor de consiliere și dezvoltare personală sau în parteneriat cu licee, universități, agenți economici, instituții publice și reprezentanți ai mediului de afaceri. În funcție de nivelul de învățământ, pot fi organizate ateliere practice, vizite de documentare sau sesiuni de mentorat susținute de specialiști din diverse domenii.

Activitatea 5.8. Circulăm în siguranță

Domeniul educațional: Educație rutieră și educație pentru siguranță

Durata: 2–3 ore

Grup țintă: Elevii din ciclul primar și gimnazial

Scop

Formarea unui comportament responsabil în trafic și dezvoltarea unei culturi a siguranței rutiere prin activități interactive și aplicative.

Obiective

- cunoașterea principalelor reguli de circulație aplicabile pietonilor și bicicliștilor;
- dezvoltarea capacității de identificare a situațiilor de risc în trafic;
- formarea unor comportamente preventive și responsabile;

- consolidarea colaborării dintre școală și instituțiile cu atribuții în domeniul siguranței rutiere.

Descrierea activității

Activitatea debutează printr-o prezentare interactivă susținută de cadrul didactic sau de un reprezentant al Poliției Române privind principalele reguli de circulație și comportamentele care contribuie la prevenirea accidentelor.

În continuare, elevii participă la ateliere practice și jocuri de rol, în cadrul cărora identifică indicatoare rutiere, analizează diferite situații din trafic și exersează traversarea regulamentară a străzii, deplasarea în siguranță cu bicicleta sau utilizarea mijloacelor de transport în comun.

Activitatea se poate încheia prin organizarea unui concurs tematic, a unui traseu aplicativ sau prin realizarea unor afișe și materiale de informare privind siguranța rutieră, care vor fi expuse în școală.

Resurse necesare

- materiale informative privind circulația rutieră;
- indicatoare rutiere demonstrative;
- videoproiector și calculator;
- biciclete sau trotinete (opțional);
- materiale pentru realizarea afișelor.

Rezultate așteptate

- îmbunătățirea cunoștințelor privind regulile de circulație;
- dezvoltarea unui comportament preventiv și responsabil în trafic;
- realizarea unor materiale informative privind siguranța rutieră;
- consolidarea relației dintre școală și instituțiile partenere.

Posibilități de adaptare

Activitatea poate fi organizată în cadrul programelor **„Școala Altfel”**, în săptămânile tematice dedicate educației pentru siguranță sau în parteneriat cu **Inspectoratul de Poliție Județean**, **Poliția Rutieră**, autoritățile administrației publice locale ori alte instituții implicate în promovarea siguranței rutiere. În funcție de vârsta elevilor, activitatea poate include trasee aplicative, demonstrații practice, concursuri tematice sau campanii de informare adresate comunității.

Anexe

Anexa 1 Model Acord de parteneriat proiect **Împreună pentru o școală fără violență**

Nr. ……/…… Nr. ……/……

ACORD DE PARTENERIAT

Încheiat astăzi …… între:

…… (denumirea unității coordonatoare), cu sediul în ……, reprezentată prin …… ……..... în calitate de director și ……, în calitate de coordonator proiect.
și
…… (denumirea unității/instituției partenere), cu sediul în ……, reprezentată prin …… ……..... în calitate de director și ……, în calitate de partener.

Art. 1 – Obiectul acordului

Prezentul acord are ca obiect colaborarea pentru implementarea proiectului educațional **Împreună pentru o școală fără violență**., ce urmărește prevenirea violenței și dezvoltarea comportamentelor prosociale în rândul elevilor.

Art. 2 – Obligațiile părților

Coordonatorul:
- asigură managementul proiectului și comunicarea între parteneri;
- elaborează documentele de lucru și materialele de promovare;
- centralizează rezultatele și întocmește raportul final.

Partenerul:
- participă activ la organizarea și derularea activităților prevăzute în proiect;
- desemnează cadre didactice responsabile pentru coordonarea elevilor implicați;
- sprijină promovarea activităților la nivel local și în mass-media.

Art. 3 – Durata acordului

Prezentul acord este valabil din ……... până în ……...

Art. 4 – Dispoziții finale

Orice modificare se face cu acordul scris al ambelor părți. Prezentul acord s-a încheiat în două exemplare, câte unul pentru fiecare parte.

……(Director coordonator) ……(Director partener)

…… (Profesor Coordonator) …… (Profesor Coordonator)

Anexa 2 Model Fișă de înscriere concurs **We All Fit In**

FIŞA DE INSCRIERE

CONCURSUL DE CREAȚIE ARTISTICĂ

“WE ALL FIT IN”, DIN CADRUL PROIECTULUI “ **ÎMPREUNĂ PENTRU O ȘCOALĂ FĂRĂ VIOLENȚĂ** ”

ȘCOALA:……..……

Datele profesorului coordonator:

Nume.....Prenume.....

E-Mail:.....Telefon.....

Date elevi participanţi:

Nr. crt.	Nume şi prenume elev	Clasa	Unitatea şcolară	Titlul lucrării	Secțiunea
1					
2					
3					

Semnătură profesor:

Semnătură director,

Anexa 3 Model de acord parental pentru participarea elevilor la activități extrașcolare

Unitatea de învățământ: .....

ACORD PARENTAL

Subsemnatul(a), ..., părinte/reprezentant legal al elevului/elevei ....., din clasa ....., îmi exprim acordul pentru participarea copilului meu la activitatea/proiectul educațional:

.....

organizată de unitatea de învățământ în perioada ..... .

Declar că:

- am fost informat(ă) cu privire la scopul, obiectivele, programul și condițiile de desfășurare ale activității;
- sunt de acord ca elevul să participe la activitățile prevăzute în proiect, sub supravegherea cadrelor didactice desemnate;
- am luat cunoștință de regulile de conduită și de măsurile privind siguranța participanților;
- mă angajez să comunic organizatorilor orice informație relevantă privind starea de sănătate a copilului, care ar putea influența participarea acestuia la activitate;
- înțeleg că participarea elevului presupune respectarea regulamentelor și a instrucțiunilor stabilite de organizatori.

Prezenta declarație este valabilă exclusiv pentru activitatea menționată mai sus.

Data: .....

Numele și prenumele părintelui/reprezentantului legal:
.....

Semnătura: .....

Anexa 4 Model de declarație privind acordul pentru fotografiere și utilizarea imaginilor în scop educațional

Unitatea de învățământ: .....

DECLARAȚIE DE ACORD

Subsemnatul(a), ..., părinte/reprezentant legal al elevului/elevei ....., din clasa ....., declar că sunt de acord ca, pe durata desfășurării activităților educaționale și extrașcolare organizate de unitatea de învățământ, să fie realizate fotografii și/sau materiale video în care poate apărea copilul meu.

Înțeleg și sunt de acord ca aceste materiale să fie utilizate exclusiv în scop educațional și de promovare a activităților școlare, prin:

- afișarea în incinta unității de învățământ;
- publicarea pe site-ul oficial al unității de învățământ;
- publicarea pe paginile oficiale de comunicare ale școlii;
- includerea în materiale informative, rapoarte, portofolii, prezentări sau publicații educaționale realizate de unitatea de învățământ.

Declar că am fost informat(ă) că prelucrarea imaginilor se realizează cu respectarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal și exclusiv în scopuri educaționale și de informare.

Am luat cunoștință că prezentul acord poate fi retras ulterior, printr-o solicitare scrisă adresată conducerii unității de învățământ, în condițiile prevăzute de legislația aplicabilă.

Data: .....

Numele și prenumele părintelui/reprezentantului legal:
.....

Semnătura: .....

Anexa 5 Model de fișă de evaluare a unei activități / concurs

Unitatea de învățământ: .....

Denumirea activității: .....

Data: .....

Fișă de evaluare

Evaluator: .....

Nr. crt.	Criteriul de evaluare	Punctaj maxim	Punctaj acordat
1.	Respectarea temei propuse	20 p	
2.	Creativitate și originalitate	20 p	
3.	Calitatea produsului / prezentării	20 p	
4.	Gradul de implicare și colaborare	20 p	
5.	Modul de prezentare și argumentare	20 p	

Punctaj total: ..... /100 puncte

Observații

.....

.....

Recomandări

.....

.....

Numele evaluatorului: .....

Semnătura: .....

Anexa 6 Model de chestionar de feedback pentru elevi

Activitatea / Proiectul: .....

Clasa: .....

Data: .....

Chestionar de feedback pentru elevi

Te rugăm să răspunzi sincer la următoarele întrebări. Răspunsurile tale ne vor ajuta să îmbunătățim activitățile viitoare.

1. Cum ai aprecia activitatea la care ai participat?

☐ Foarte bună

☐ Bună

☐ Satisfăcătoare

☐ Nesatisfăcătoare

2. Ce ți-a plăcut cel mai mult?

.....

3. Ce ai învățat în urma acestei activități?

.....

4. Ai avut posibilitatea să participi activ?

☐ Da

☐ Parțial

☐ Nu

5. Consideri că activitatea a fost utilă?

☐ Da

☐ Parțial

☐ Nu

6. Ce activități ai dori să fie organizate pe viitor?

.....

7. Ce sugestii ai pentru îmbunătățirea activităților?

.....

Îți mulțumim pentru implicare și pentru timpul acordat!

Anexa 7 Model de chestionar de feedback pentru părinți

Activitatea / Proiectul: .....

Data: .....

Stimate părinte,

Vă rugăm să completați acest chestionar pentru a ne ajuta să evaluăm impactul activităților extrașcolare și să îmbunătățim calitatea acestora.

1. Cum apreciați organizarea activității?

☐ Foarte bună

☐ Bună

☐ Satisfăcătoare

☐ Nesatisfăcătoare

2. Considerați că activitatea a avut un impact pozitiv asupra copilului dumneavoastră?

☐ În foarte mare măsură

☐ În mare măsură

☐ În mică măsură

☐ Deloc

3. Ce schimbări ați observat după participarea copilului la această activitate?

☐ Interes crescut pentru învățare

☐ Dezvoltarea abilităților de comunicare

☐ Spirit de colaborare și responsabilitate

☐ Interes pentru voluntariat

☐ Dezvoltarea creativității

☐ Altă observație: .....

4. Cum apreciați colaborarea dintre școală și familie în organizarea activității?

☐ Foarte bună

☐ Bună

☐ Satisfăcătoare

☐ Nesatisfăcătoare

5. Ce tipuri de activități extrașcolare ați dori să fie organizate în viitor?

.....

6. Sugestii și recomandări

.....

.....

Vă mulțumim pentru sprijinul acordat și pentru implicarea în viața școlii!

Anexa 8 Model de diploma activitate de voluntariat

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
NR. ÎNREG
DIPLOMĂ
SE ACORDĂ DOMNULUI/DOAMNEI
DE LA
pentru inițierea/coordonarea concursului județean ....., înscris în CAEJ ..... pentru anul școlar 2025-2026, nr. ....., la pozitia .....
Inspector Școlar General,
Inspector Activități extrașcolare:
Director,

Anexa 10 Model invitație participare activitate

Anexa 11 Calendarul anual al activităților educative

Luna	**Exemple de activități**
Septembrie	Ziua Europeană a Limbilor, Ziua Curățeniei
Octombrie	Educație rutieră, Toamna, Ziua Educației
Noiembrie	Voluntariat, Patrimoniu
Decembrie	Târg caritabil, Crăciun
Ianuarie	Ziua Culturii Naționale, Unirea Principatelor
Februarie	Siguranța pe Internet
Martie	Mărțișor, Ziua Apei
Aprilie	Ziua Pământului
Mai	Ziua Europei, Ziua Eroilor
Iunie	Ziua Copilului, Evaluarea activităților

Concluzii

Educația contemporană se desfășoară într-un context marcat de transformări rapide generate de dezvoltarea tehnologiei, accesul permanent la informație și schimbările sociale. În acest context, școala are responsabilitatea nu doar de a transmite cunoștințe, ci și de a forma valori, atitudini și competențe care să permită elevilor să se adapteze unei societăți dinamice și să participe activ la viața comunității.

Proiectele educaționale și activitățile extrașcolare reprezintă un cadru privilegiat pentru realizarea acestor obiective. Ele oferă elevilor oportunitatea de a învăța prin experiență, de a coopera, de a-și asuma responsabilități și de a aplica în contexte reale cunoștințele și competențele dobândite în cadrul activităților curriculare. În același timp, acestea contribuie la dezvoltarea spiritului civic, a creativității, a empatiei, a responsabilității față de mediu, a respectului pentru valorile culturale și a competențelor digitale.

Prezentul ghid și-a propus să ofere cadrelor didactice un instrument practic pentru proiectarea, organizarea și evaluarea proiectelor educaționale și a activităților extrașcolare. Din această perspectivă, lucrarea îmbină reperele metodologice cu exemple concrete de proiecte implementate în unitatea de învățământ, modele de documente și activități care pot fi adaptate în funcție de particularitățile fiecărei școli și ale fiecărei comunități.

Modelele de proiecte prezentate demonstrează că activitățile extrașcolare pot deveni contexte autentice de învățare, în care elevii își dezvoltă competențele de colaborare, comunicare, rezolvare de probleme și implicare civică. De asemenea, acestea evidențiază importanța colaborării dintre școală, familie, autoritățile publice, instituțiile culturale și ceilalți parteneri educaționali în realizarea unor demersuri educative relevante și sustenabile.

În egală măsură, integrarea tehnologiei în organizarea și promovarea activităților educaționale oferă noi oportunități pentru dezvoltarea competențelor digitale și pentru valorificarea creativității elevilor. Utilizarea responsabilă a instrumentelor digitale, alături de promovarea gândirii critice și a comportamentului etic în mediul online, reprezintă direcții esențiale ale educației actuale și viitoare.

Exemplele de activități și instrumentele practice incluse în anexele ghidului urmăresc să faciliteze activitatea cadrelor didactice și să ofere soluții ușor de adaptat în funcție de nivelul de învățământ, resursele disponibile și obiectivele educaționale urmărite. Flexibilitatea acestor

modele permite utilizarea lor atât în cadrul programelor naționale, precum „Școala Altfel” și „Săptămâna Verde”, cât și în activitățile desfășurate pe parcursul întregului an școlar.

Succesul unui proiect educațional nu depinde exclusiv de resursele materiale sau de amploarea activităților organizate, ci, în primul rând, de implicarea cadrelor didactice, de participarea activă a elevilor și de colaborarea cu familia și comunitatea. Chiar și activitățile de dimensiuni reduse pot avea un impact educativ semnificativ atunci când sunt bine planificate, răspund nevoilor elevilor și promovează valori autentice.

În concluzie, educația pentru valori în era digitală presupune un echilibru între tradiție și inovație, între utilizarea responsabilă a tehnologiei și dezvoltarea relațiilor interpersonale, între acumularea de cunoștințe și formarea caracterului. Prin proiecte educaționale și activități extrașcolare relevante, școala poate contribui la formarea unor tineri responsabili, creativi, implicați și pregătiți să răspundă provocărilor unei societăți aflate într-o continuă transformare.

Se dorește ca prezentul ghid să reprezinte o resursă utilă pentru cadrele didactice interesate de organizarea unor activități educative de calitate și să constituie un punct de plecare pentru dezvoltarea unor noi inițiative și parteneriate educaționale, în beneficiul elevilor și al comunității.

Bibliografie

1. Cerghit, I. (2006). *Metode de învățământ*. Iași: Editura Polirom.
2. Cucoș, C. (2014). *Pedagogie*. Iași: Editura Polirom.
3. Iucu, R. B. (2008). *Managementul clasei de elevi*. Iași: Editura Polirom.
4. Joița, E. (Coord.). (2008). *Pedagogie. Fundamente teoretice și demersuri aplicative*. Iași: Editura Polirom.
5. Neacșu, I. (2018). *Pedagogie. Fundamente. Procese. Strategii*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
6. Oprea, C. L. (2009). *Strategii didactice interactive*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
7. Păun, E. (1999). *Școala – abordare sociopedagogică*. Iași: Editura Polirom.
8. Potolea, D., Neacșu, I., Iucu, R. B., & Pânișoară, I. O. (Coord.). (2008). *Pregătirea psihopedagogică. Manual pentru definitivat și gradul didactic II*. Iași: Editura Polirom.
9. Pânișoară, I. O. (2015). *Profesorul de succes. 59 de principii de pedagogie practică*. Iași: Editura Polirom.
10. UNESCO. (2021). *Reimagining our futures together: A new social contract for education*.
11. Consiliul Uniunii Europene. (2018). *Recomandarea Consiliului privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții*.
12. Comisia Europeană. (2022). *Orientări pentru profesori și educatori privind combaterea dezinformării și promovarea alfabetizării digitale*.
13. Parlamentul European și Consiliul Uniunii Europene. (2016). *Regulamentul (UE) 2016/679 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal (GDPR)*.
14. Ministerul Educației. *Statutul elevului*, aprobat prin actele normative în vigoare.
15. Ministerul Educației. *Regulamentul-cadru de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar (ROFUIP)*, în vigoare.

16. Ministerul Educației. *Repere pentru proiectarea, actualizarea și evaluarea Curriculumului Național*.

17. Ministerul Educației. *Programele naționale „Școala Altfel” și „Săptămâna Verde”*.

18. Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023, cu modificările și completările ulterioare.

19. Strategia Națională privind Educația pentru Mediu și Schimbări Climatice 2023–2030.

20. Strategia Națională privind Agenda Digitală pentru România și documentele europene privind educația digitală.

